

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2024/900,
annettu 13 päivänä maaliskuuta 2024,
poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 16 ja 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Poliittisen mainonnan tarjonta ja kysyntä lisääntyvät ja ovat luonteeltaan yhä enemmän rajatylittäviä. Tällaiseen toimintaan liittyy suuri ja kasvava määrä erilaisia palveluja ja palveluntarjoajia. Tällaisia ovat esimerkiksi poliittinen konsultointi, mainostoimistot, mainosteknologia-alustat, suhdetoimintayritykset, sosiaalisen median vaikuttajat ja erilaiset data-analytiikka- ja välitystoiminnan harjoittajat. Poliittista mainontaa voi olla monenlaista: esimerkiksi maksettua sisältöä, sponsoroituja hakutuloksia, maksettuja kohdennettuja viestejä, nostamista ylöspäin järjestyksessä taikka jonkin asian tai henkilön esille tuomista sisällössä, kuten tuotesijoittelua, vaikuttajamarkkinointia tai muuta suosittelumarkkinointia. Siihen voi liittyä myös muuta toimintaa, kuten poliittisen mainonnan levittämistä rahoittajan pyynnöstä tai sisällön julkaisemista maksua taikka muita korvauksia vastaan, luontoisetuudet mukaan luettuina.
- (2) Poliittista mainontaa voidaan jakaa tai julkaista eri tavoin ja eri viestinten välityksellä yli rajojen sekä verkossa että sen ulkopuolella. Sen määrä kasvaa nopeasti, ja sitä voidaan jakaa tai julkaista perinteisissä tiedotusvälineissä, kuten sanomalehdissä, televisiossa ja radiossa, mutta yhä useammin myös verkkoalustojen, verkkosivustojen, mobiilisovellusten, tietokonepelien ja muiden digitaalisten rajapintojen välityksellä. Etenkin viimeksi mainittuja tarjotaan usein yli rajojen, mutta ne aiheuttavat myös uudenlaisia ja vaikeita sääntelyyn ja lainvalvontaan liittyviä haasteita. Poliittisen verkkomainonnan käyttö lisääntyy voimakkaasti, ja tiettyjä poliittisen mainonnan lineaarisia verkon ulkopuolisia muotoja, kuten radio- ja televisiolähetystyksiä, tarjotaan myös verkossa tilauspalveluina. Poliittiset mainoskampanjat on yleensä tapana järjestää siten, että voidaan hyödyntää erilaisia tiedotusvälineitä ja -tapoja.
- (3) Koska mainonnasta, myös poliittisesta mainonnasta, maksetaan tavallisesti korvaus, joka voidaan suorittaa myös luontoisetuutena, se on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 57 artiklassa tarkoitettua palvelutoimintaa. Amsterdamin sopimukseen liitetyssä vammaisia henkilöitä koskevassa julistuksessa N:o 22 jäsenvaltioiden hallitusten edustajien konferenssi oli yhtä mieltä siitä, että unionin toimielinten on otettava huomioon vammaisten henkilöiden tarpeet suunniteltaessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklan mukaisia toimenpiteitä.
- (4) Tarve varmistaa avoimuus on oikeutettu yleinen tavoite, joka vastaa unionin ja sen jäsenvaltioiden yhteisiä arvoja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan mukaisesti. Kansalaisten ei aina ole helppoa tunnistaa poliittista mainontaa ja käyttää demokraattisia oikeuksiaan tietoon perustuvalla tavalla. Yhä kehittyneemmät disinformaation muodot, erilaisten toimijoiden mukaantulo, uusien teknologioiden nopea kehitys, tiedon manipuloinnin kiihtyvä yleistyminen ja demokraattisiin vaali- ja sääntelyprosesseihimme vaikuttaminen ovat merkittäviä haasteita unionille

⁽¹⁾ EUVL C 275, 18.7.2022, s. 66.

⁽²⁾ EUVL C 301, 5.8.2022, s. 102.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 27. helmikuuta 2024 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 11. maaliskuuta 2024.

ja jäsenvaltioille. Poliittinen mainonta voi auttaa levittämään disinformaatiota erityisesti silloin, kun mainonnassa ei paljasteta sen poliittista luonnetta, se on peräisin unionin ulkopuolisilta rahoittajilta tai siinä käytetään kohdentamistekniikoita tai mainosten näyttämistekniikoita ("ad delivery"). Avoimuuden korkea taso on tarpeen muun muassa avoimen ja oikeudenmukaisen poliittisen keskustelun ja poliittisen kampanjoinnin ja vapaiden ja vilpittömien vaalien tai kansanäänestysten tukemiseksi sekä tiedon manipuloinnin ja vaikuttamisen, mukana lukien lainvastainen vaikuttaminen, torjumiseksi, myös silloin kun niitä harjoittavat kolmannet maat. Kun äänestäjät ja yksityishenkilöt yleensä kohtaavat poliittista mainontaa, sen avoimuus auttaa ymmärtämään paremmin, kenen puolesta mainos esitetään ja miten ja miksi he ovat valikoituneet mainonnan palvelujen tarjoajan kohteeksi. Siten avoimuus voi auttaa äänestäjiä tekemään tietoon perustuvia valintoja. Medialukutaitoa olisi edistettävä, jotta yksityishenkilöt voisivat hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla poliittisen mainonnan avoimuutta.

- (5) Tällä asetuksella pyritään varmistamaan, että poliittista mainontaa tarjotessa kunnioitetaan täysimääräisesti perusoikeuksia.
- (6) Poliittisessa mainonnassa käytetään usein kohdentamistekniikkoja ja mainosten näyttämistekniikkoja, jotka perustuvat henkilötietojen käsittelyyn, mukaan lukien tarkkailun ja päättelyn avulla saadut henkilötiedot, kuten poliittisia mielipiteitä ilmaisevat tiedot ja muut erityiset tietoryhmät. Kohdentamistekniikoiksi olisi katsottava tekniikat, joita käytetään joko poliittisen mainoksen osoittamiseksi ainoastaan tietylle henkilölle tai henkilöryhmälle tai näiden jättämiseksi henkilötietojen käsittelyn perusteella mainonnan ulkopuolelle, yleensä sellaisen, jonka sisältö on räätälöity. Mainosten näyttämistekniikoiksi olisi katsottavat erilaiset optimointitekniikat, jotka perustuvat henkilötietojen automaattiseen käsittelyyn ja joita käytetään poliittisen mainoksen leviämisen, kattavuuden tai näkyvyyden lisäämiseksi. Poliittisen mainonnan julkaisijat ja erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/2065⁽⁴⁾ tarkoitetut erittäin suuret verkkoalustat voivat käyttää tällaisia tekniikoita poliittisten mainosten näyttämiseen kohdeyleisölle henkilötietojen ja mainosten sisällön perusteella. Mainosten näyttämisen tällaisten tekniikoiden avulla käytetään algoritmeja, jotka ovat yksityishenkilöille tällä hetkellä hyvin epäselviä ja joiden vaikutus voi poiketa siitä, mitä rahoittajat tai rahoittajien puolesta toimivat mainonnan palvelujen tarjoajat ovat tarkoittaneet. Kun otetaan huomioon, että kohdentamisen avulla, myös mikrokohdentamisen ja muiden kehittyneiden tekniikoiden avulla, on mahdollisuus käyttää väärin henkilötietoja tällaiset tekniikat voivat aiheuttaa erityisiä uhkia oikeutetuille yleisille eduille, joita ovat esimerkiksi oikeudenmukaisuus, yhtäläiset mahdollisuudet ja avoimuus vaalimenettelyssä sekä perusoikeudet, kuten oikeus sananvapauteen, oikeus yksityisyyteen ja henkilötietojen suojaan, oikeus yhtäläiseen kohteluun ja syrjimättömyyteen sekä oikeus saada tietoa puolueettomalla, avoimella ja moniarvoisella tavalla.
- (7) Poliittista mainontaa säännellään nykyisin eri tavoin jäsenvaltioissa, joissa usein keskitytään perinteisiin tiedotustapoihin. On olemassa erityisiä rajoituksia, jotka koskevat myös poliittisen mainonnan palvelujen tarjoamista yli valtioiden rajojen ja jotka vaikuttavat rajatylittävien ja yleiseurooppalaisten poliittisten kampanjoiden toteuttamiseen. Jotkin jäsenvaltiot kieltävät muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneita unionin palveluntarjoajia tarjoamasta vaalikampanjoiden aikoina palveluja, jotka ovat luonteeltaan poliittisia tai joilla on poliittisia tarkoituksia. Samaan aikaan joidenkin jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä on todennäköisesti aukkoja ja porsaanreikiä, ja sen vuoksi poliittista mainontaa saatetaan toisinaan levittää ottamatta huomioon asiaa koskevia kansallisia sääntöjä, mikä saattaa vaarantaa poliittista mainontaa koskevan avoimuussääntelyn tavoitteen.
- (8) Poliittisen mainonnan avoimuuden lisäämiseksi ja kansalaisten huolenaiheisiin vastaamiseksi jotkin jäsenvaltiot ovat jo kartoittaneet tai harkitsevat poliittisen mainonnan avoimuutta koskevia lisätoimenpiteitä, joilla tuettaisiin tasapuolista poliittista keskustelua sekä vapaita ja vilpittömiä vaaleja tai kansanäänestyksiä. Näitä kansallisia toimenpiteitä harkitaan erityisesti verkossa julkaistavan ja levitettävän poliittisen mainonnan osalta, ja niihin voi sisältyä muita rajoituksia. Nämä toimenpiteet vaihtelevat ei-sitovista sitoviin, ja niihin liittyy erilaisia avoimuuden osatekijöitä.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2065, annettu 19 päivänä lokakuuta 2022, digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (digipalvelusäädös) (EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1).

- (9) Tällainen tilanne johtaa sisämarkkinoiden pirstoutumiseen, heikentää poliittista mainontaa laativien, sijoittelevien, edistävien, julkaisevien, näyttävien tai levittävien poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien oikeusvarmuutta, luo esteitä asiaan liittyvien palvelujen vapaalle liikkuvuudelle, vääristää kilpailua sisämarkkinoilla, myös verkon ulkopuolisten palvelujen ja verkkopalvelujen tarjoajien välillä, sekä vaatii monimutkaisia sääntöjen noudattamiseen liittyviä toimia ja aiheuttaa lisäkustannuksia asiaankuuluville palveluntarjoajille.
- (10) Näissä olosuhteissa on todennäköistä, että poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat eivät halua tarjota näitä palvelujaan valtioiden rajat ylittävissä tilanteissa. Tämä koskee erityisesti mikroyrityksiä ja pieniä ja keskiuuria yrityksiä, joilla ei useinkaan ole resursseja kattaa tai siirtää eteenpäin niitä korkeita kustannuksia, jotka liittyvät poliittisen mainonnan laatimista, sijoittelua, edistämistä, julkaisemista, näyttämistä tai levittämistä useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa koskevien sääntöjen noudattamiseen. Se rajoittaa palvelujen saatavuutta ja vaikuttaa kielteisesti palveluntarjoajien mahdollisuuteen innovoida ja tarjota monia tiedotusvälineitä kattavia ja monikansallisia kampanjoita sisämarkkinoilla.
- (11) Sen vuoksi poliittisen mainonnan palvelujen tarjonnan osalta olisi varmistettava johdonmukaisesti avoimuus ja sen korkea taso kaikkialla unionissa sekä ehkäistävä sellaisia eroavuuksia, jotka haittaavat asiaan liittyvien palvelujen vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla. Tätä varten olisi säädettävä poliittisen mainonnan palvelujen tarjoamista koskevista yhdenmukaisista säännöistä, mukaan lukien säännöt rahoittajien ja poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien avoimuusvelvoitteista ja niihin liittyvistä asianmukaista huolellisuutta koskevista velvoitteista, joilla taataan henkilöiden oikeuksien yhdenmukainen suojeleminen ja valvonta kaikkialla sisämarkkinoilla Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklan perusteella.
- (12) Jäsenvaltiot eivät saisi kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön tässä asetuksessa vahvistetuista poliittisen mainonnan avoimuutta koskevista säännöksistä poikkeavia säännöksiä eivätkä erityisesti tiukempia tai sallivampia säännöksiä, jotka johtaisivat eritasoiseen avoimuuteen poliittisessa mainonnassa. Poliittiseen mainontaan liittyvien avoimuusvelvoitteiden ja niihin liittyvien asianmukaista huolellisuutta koskevien velvoitteiden täysi yhdenmukaistaminen lisää oikeusvarmuutta ja vähentää palveluntarjoajien poliittiseen mainontaan liittyvien velvoitteiden pirstaleisuutta.
- (13) Avoimuusvelvoitteiden ja niihin liittyvien asianmukaista huolellisuutta koskevien velvoitteiden täysi yhdenmukaistaminen ei saisi rajoittaa poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien vapautta antaa vapaaehtoisesti lisätietoja poliittisesta mainonnasta osana Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä 'perusoikeuskirja', 11 artiklan nojalla suojattua sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta.
- (14) Tällä asetuksella ainoastaan yhdenmukaistetaan säännöt poliittisen mainonnan palvelujen tarjoamisen avoimuudesta ja niihin liittyvistä asianmukaista huolellisuutta koskevista velvoitteista sekä kohdentamistekniikoiden ja mainonnan näyttämistekniikoiden käytöstä sekä sen valvontaa ja täytäntöönpanoa koskevat säännöt. Sen ei pitäisi vaikuttaa sen paremmin poliittisten mainosten sisältöön kuin unionin tai jäsenvaltioiden sääntöihin, joilla säännellään muita kuin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia poliittiseen mainontaan liittyviä näkökohtia. Näin ollen tällä asetuksella ei muuteta sääntöjä, joilla säännellään poliittisen kampanjoinnin toteuttamista ja rahoitusta, mukaan lukien poliittista mainontaa tiettyinä kausina koskevat yleiset kiellot tai rajoitukset, vaalikaranteeniajat, yksittäisten kampanjalahjoittajien lahjoitukset tai kiellot, jotka koskevat kaupallisen mainonnan käyttöä vaalikampanjointitarkoituksiin. Tämä asetus ei saisi myöskään vaikuttaa etenkin mielipiteenvapautta ja sananvapautta koskeviin perusoikeuksiin.
- (15) Tätä asetusta sovellettaessa ja täytäntöönpannassa olisi otettava huomioon mikroyritysten sekä pienten ja keskiuurten yritysten erityistarpeet suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Mikroyrityksiksi sekä pieniksi ja keskiuuriksi yrityksiksi olisi katsottava yritykset, jotka täyttävät Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU⁽⁵⁾ 3 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan edellytykset.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).

- (16) Tässä asetuksessa olisi säädettävä yhdenmukaistetuista avoimuusvelvoitteista ja niihin liittyvistä asianmukaista huolellisuutta koskevista velvoitteista, joita sovelletaan talouden toimijoihin, jotka tarjoavat poliittista mainontaa ja siihen liittyviä palveluja, eli toimintaa, josta tavallisesti maksetaan korvaus, joka voidaan suorittaa myös luontoisuuutena. Tällaiset palvelut koostuvat erityisesti poliittisten mainosten laatimisesta, sijoittelusta, edistämisestä, julkaisemisesta, näyttämisestä ja levittämisestä. Tämän asetuksen säännöt, joissa säädetään poliittisen mainonnan palvelujen avoimuuden korkeasta tasosta, perustuvat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklaan. Tässä asetuksessa olisi käsiteltävä myös henkilötietojen käyttöön perustuvien kohdentamistekniikoiden ja mainonnan näyttämistekniikoiden käyttöä poliittisen mainonnan edistämisen, julkaisemisen, näyttämisen tai levittämisen yhteydessä. Tämän asetuksen säännöt kohdentamistekniikoiden ja mainonnan näyttämistekniikoiden käytöstä perustuvat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 16 artiklaan. Yksityishenkilöille jäsenvaltiossa suunnatun poliittisen mainonnan olisi käsiteltävä mainontaa, joka on unionin ulkopuolelle sijoittautuneiden palveluntarjoajien kokonaan laatimaa, sijoittelemaa, edistämää, julkaisemaa, näyttämää tai levittämää mutta jota levitetään yksityishenkilöille unionissa. Sen määrittämiseksi, onko poliittinen mainonta suunnattu yksityishenkilöille jossakin jäsenvaltiossa, olisi otettava huomioon tekijät, jotka liittävät sen kyseiseen jäsenvaltioon, mukaan lukien kieli, asiayhteys, mainoksen tavoite ja sen levittämiskeinot.
- (17) Poliittisen mainoksen julkaisu- tai levittämisvälineen erityispiirteet olisi otettava huomioon tätä asetusta sovellettaessa, erityisesti sen yksityiskohtaisten sääntöjen mukauttamiseksi televisiota, radiota ja sanomalehtiä varten tapauksen mukaan unionin oikeuden mukaisesti.
- (18) On syytä muistaa, että mainontapalvelujen rajatylittävään tarjoamiseen sisämarkkinoilla sovelletaan syrjimättömyyden periaatetta. Tämä periaate merkitsee muun muassa sitä, että vastaanottajan mahdollisuutta käyttää yleisölle tarjottua palvelua ei saa rajoittaa pelkästään vastaanottajan kansallisuuden tai asuin- tai sijoittautumispaikan perusteella. Siksi poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat eivät saisi syrjiä Euroopan unionissa laillisesti asuvia tai sinne laillisesti sijoittautuneita rahoittajia näiden asuinpaikan tai sijoittautumispaikan perusteella, paitsi jos erilainen kohtelu on perusteltua ja oikeasuhteista unionin oikeuden mukaisesti. Rajatylittävien poliittisen mainonnan palvelujen syrjimätön saatavuus on olennaisen tärkeää, jotta näiden palvelujen vastaanottajat voivat hyötyä kaikista sisämarkkinoiden eduista kyseisellä alalla. Rajatylittävien poliittisen mainonnan palvelujen syrjimätön saatavuus on erityisen tärkeää Euroopan tason poliittisille puolueille, kun otetaan huomioon niiden merkitys eurooppalaisen poliittisen tietoisuuden muodostumisessa ja unionin kansalaisten tahdon ilmaisemisessa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 10 artiklan 4 kohdassa ja perusoikeuskirjan 12 artiklan 2 kohdassa määrätyn mukaisesti sekä niiden eurooppalainen oikeudellinen asema Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014⁽⁶⁾ nojalla.

Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien perusteettomia rajoituksia, jotka koskevat Euroopan tason poliittisten puolueiden vapautta vastaanottaa rajatylittäviä poliittisen mainonnan palveluja, ei pitäisi sallia, sillä ne haittaavat tuloksellisten poliittisten kampanjoiden toteuttamista eri puolilla unionia ja estävät siten puolueita täyttämästä niille perussopimuksissa annettua tehtävää. Näin ollen poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat eivät saisi evätä tai estää palvelujaan tai tehdä niistä vähemmän houkuttelevia Euroopan tason poliittiselle puolueelle pelkästään sen sijoittautumispaikan perusteella, rekisteröinti mukaan luettuna, sulkematta pois mahdollisuutta erilaiseen kohteluun, joka perustuu perusteltuihin objektiivisiin syihin. Sama koskee Euroopan parlamentin poliittisia ryhmiä, jotka on muodostettu Euroopan parlamentin työjärjestyksen mukaisesti ja jotka hoitavat tehtäviään osana unionin toimintaa. Tässä asetuksessa säädetty syrjimättömyyslauseke ei määritä Euroopan tason poliittisten puolueiden tai Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien oikeudellista asemaa eikä vaikuta siihen millään tavalla, sillä siinä käsitellään ainoastaan niiden asemaa rahoittajina.

- (19) Tiettyjen kolmansien maiden tahojen tai kolmansien maiden kansalaisten, jotka voivat rahoittaa poliittista mainontaa unionissa, vaikuttamisen vaaleihin tiedetään muodostavan vakavan uhan demokratialle, joka on unionin yhteinen arvo ja jonka turvaaminen on keskeisen tärkeää unionille ja sen jäsenvaltioille. Tämän vuoksi jotkin jäsenvaltiot ovat jo ottaneet käyttöön tai harkitsevat erilaisia rajoituksia, jotka koskevat kolmansien maiden tahojen tai kolmansien maiden kansalaisten vaalien yhteydessä tarjoamaa rahoitusta. Tämä epäyhtenäinen sääntelytilanne, joka todennäköisesti pahenee vallitsevan kireän kansainvälisen ilmapiirin vuoksi, estää poliittisen mainonnan

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 1141/2014, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta (EUVL L 317, 4.11.2014, s. 1).

palvelujen tarjoajia toimimasta eri jäsenvaltioiden markkinoilla. Tämä epäyhtenäinen sääntelytilanne olisi sen vuoksi yhdenmukaistettava yhteisten vähimmäisvaatimusten pohjalta. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajilta olisi edellytettävä, että unionin tasolla tai kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla jäsenvaltiossa järjestettäviä vaaleja tai kansanäänestystä edeltävien kolmen kuukauden aikana ne tarjoavat poliittisen mainonnan palveluja ainoastaan unionin kansalaisille, kolmansien maiden kansalaisille, jotka asuvat pysyvästi unionissa ja joilla on äänioikeus kyseisissä vaaleissa tai kansanäänestyksessä taikka unioniin sijoittautuneille oikeushenkilöille, jotka eivät ole kolmansien maiden tahojen määräysvallassa. Vaaleihin tai kansanäänestyksiin vaikuttamisen riski eri jäsenvaltioissa ja jäsenvaltioiden arviot tästä riskistä vaihtelevat, minkä vuoksi tiukemmat kansalliset säännöt, joissa säädetään erityisesti pidemmästä ajanjaksosta, jonka aikana rajoitetaan kolmansien maiden yhteisöjen tai kolmansien maiden kansalaisten tarjoamaa rahoitusta, voivat olla aiheellisia eri jäsenvaltioissa. Kolmen kuukauden vähimmäisvaatimus ei näin ollen saisi estää jäsenvaltioita säättämästä tiukemmista kansallisista säännöistä unionin oikeuden mukaisesti. Jos vaaleista tai kansanäänestyksestä ilmoitetaan alle kolme kuukautta ennen kyseisiä vaaleja ja kansanäänestystä, tämän ei pitäisi katsoa johtavan velvoitteisiin aikana ennen kuin vaaleista tai kansanäänestyksestä ilmoitettiin.

- (20) Tiedon manipuloinnin ja vaikuttamisen estämiseksi poliittisessa mainonnassa asetuksessa (EU) 2022/2065 määriteltyjä verkkoalustoja kannustetaan myös disinformaatiota koskevien käytännösääntöjen avulla kehittämään ja panemaan täytäntöön räätälöityjä toimintaperiaatteita ja muita asiaankuuluvia toimenpiteitä myös osallistumalla disinformaation rahoituksen tyrehtyttämiseen pyrkiviin laajempiin aloitteisiin disinformaatiota sisältävän poliittisen mainonnan sijoittelun ehkäisemiseksi.
- (21) Unionin tasolla ei ole olemassa poliittisen mainonnan tai poliittisen mainoksen määritelmää. Tarvitaan unionin tason määritelmä, jotta voidaan määrittää yhdenmukaistettujen avoimuusvelvoitteiden ja niihin liittyvien asianmukaista huolellisuutta koskevien velvoitteiden sekä kohdentamistekniikoiden ja mainonnan näyttämistekniikoiden käyttöä koskevien sääntöjen soveltamisala. Kyseisen määritelmän olisi katettava ne eri muodot, jotka poliittisella mainonnalla voi olla, sekä kaikki julkaisu- tai levittämistavat unionissa riippumatta siitä, sijaitseeko lähde unionissa vai kolmannessa maassa.
- (22) Poliittisen mainonnan määritelmän olisi katettava mainonta, joka on poliittisen toimijan suoraan tai välillisesti laatimaa, sijoittelemaa, edistämää, julkaisemaa, näyttämää tai levittämää tai jota laaditaan, sijoitellaan, edistetään, julkaistaan, näytetään tai levitetään millä tahansa tavalla suoraan tai välillisesti poliittisen toimijan nimissä tai tämän puolesta. Poliittinen mainonta on yleensä suoraan tai välillisesti jonkun rahoittajan määräysvallassa. Tämä voi olla poliittinen toimija ja voi erityisesti päättää laadittavan, sijoiteltavan, edistettävän, julkaistavan, näytettävän tai levitettävän poliittisen mainonnan poliittisesta luonteesta, sisällöstä tai julkaisemisesta. Joskus rahoittaja voi olla viime kädessä jonkun toisen tahon määräysvallassa. Sen selvittämisen, onko rahoittaja viime kädessä jonkun tahon määräysvallassa, olisi perustuttava oikeuksiin, sopimuksiin tai muihin keinoihin, jotka joko erikseen tai yhdessä ja ottaen huomioon asiaan liittyvät tosiseikat tai oikeudelliset seikat antavat mahdollisuuden käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa yhteisön suhteen, etenkin omistusoikeuden, oikeuden käyttää kaikkia yhteisön varoja tai osaa niistä taikka sellaisten oikeuksien tai sopimusten kautta, joilla annetaan ratkaiseva vaikutusvalta yhteisön elinten kokoonpanon, äänestysten tai päätösten suhteen. Sen määrittämiseksi, onko viesti luonteeltaan puhtaasti yksityinen tai puhtaasti kaupallinen, olisi otettava huomioon kaikki merkitykselliset tekijät, kuten sen sisältö, viestin rahoittaja, viestin välittämisessä käytetty kieli, asiayhteys, jossa viesti välitetään, mukaan lukien levittämisen ajanjakso, viestin tavoite ja keinot, joilla viesti laaditaan, sijoitellaan, sitä edistetään, se julkaistaan tai näytetään tai sitä levitetään, sekä kohdeyleisö. Poliittisen toimijan perheasemaa tai liiketoimintaa koskevat viestit ovat todennäköisesti puhtaasti yksityisiä tai puhtaasti kaupallisia.
- (23) Poliittisena mainontana olisi pidettävä myös sitä, että muut toimijat edistävät, julkaisevat, näyttävät tai levittävät viestiä, joka on omiaan ja suunniteltu vaikuttamaan vaalien tai kansanäänestyksen tulokseen, äänestyskäyttämiseen tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessiin unionin tasolla tai kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla. Lainsäädäntö- tai sääntelyprosessiin olisi sisällyttävä päätöksenteko, jolla on yleisesti sovellettavia sitovia vaikutuksia unionin tasolla tai kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla. Viestin ja sen mahdollisuuden välillä, että viestillä voidaan vaikuttaa vaalien tai kansanäänestyksen tulokseen, äänestyskäyttämiseen tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessiin, olisi oltava selkeä ja olennainen yhteys. Tämän yhteyden olemassaolon määrittämiseksi olisi otettava huomioon kaikki tekijät, jotka olivat merkityksellisiä ajankohtana, jolloin viestiä edistettiin, se julkaistiin tai

näytettiin tai sitä levitettiin, kuten viestin rahoittajan henkilöllisyys, viestin sisältö ja muoto, viestin välittämisessä käytetty puhuttu tai kirjoitettu kieli, asiayhteys, jossa viesti välitettiin, mukaan lukien levittämisen ajankohta, kuten vaalien kampanja-aika, viestin tavoite ja tapa, jolla viestiä edistettiin, se julkaistiin tai näytettiin tai sitä levitettiin, ja kohdeyleisö. Kieleksi olisi katsottava kaikki unionissa käytetyt kielet, myös alueelliset murteet ja viittomakieli, käyttäen mitä tahansa viestintä- tai koodaustapaa, kuten pistekirjoitusta ja muita keinoja. Suunnittelun olisi oltava ilmeistä näissä tekijöissä, eikä yhteyttä pitäisi johtaa yksinomaan taannehtivasti viestin vaikutuksesta.

- (24) Poliittinen mainonta kattaa tilanteen, jossa omasta puolestaan toimiva taho (sisäinen toiminta) suorittaa sellaisen viestin laatimisen, sijoittelun, edistämisen, julkaisemisen, näyttämisen tai levittämisen, joka on omiaan ja suunniteltu vaikuttamaan vaalien tai kansanäänestyksen tulokseen, äänestyskäyttäytymiseen tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessiin. Sisäinen toiminta, jota olisi pidettävä merkityksellisenä ainoastaan tämän asetuksen III luvun kannalta, olisi katsottava sellaiseksi jonkin tahon piirissä tapahtuvaksi toiminnaksi, joka koostuu sellaisen viestin laatimisesta, sijoittelusta, edistämisestä, julkaisemisesta, näyttämisestä tai levittämisestä millä tahansa tavalla, joka on omiaan ja suunniteltu vaikuttamaan vaalien tai kansanäänestyksen tulokseen, äänestyskäyttäytymiseen tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessiin, tai jolla on merkittävä osuus viestin laatimisessa, sijoittelussa, edistämisessä, julkaisemisessa, näyttämisessä tai levittämisessä.
- (25) Kaupalliset mainonta- ja markkinointikäytännöt voivat vaikuttaa oikeutetusti kuluttajien käsityksiin tuotteista ja palveluista tai heidän ostoskäyttäytymiseensä muun muassa siten, että käytetään tuotemerkkien erilaistamista sellaisten yritysten yhteiskuntavastuun alalla toteuttamien toimien, joilla on sosiaalisia vaikutuksia, tai muunlaisen tarkoitushakuisen toiminnan perusteella. Tätä asetusta olisi sovellettava kaupalliseen mainontaan, kun se on omiaan ja suunniteltu vaikuttamaan vaalien tai kansanäänestyksen tulokseen, äänestyskäyttäytymiseen tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessiin.
- (26) Jotta tämä asetus voidaan panna tehokkaasti täytäntöön ja jotta voidaan erityisesti tukea rahoittajia tai rahoittajien puolesta toimivia mainonnan palvelujen tarjoajia poliittisten mainosten ilmoittamisessa ja yksilöimisessä ja tukea poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajia tällaisten ilmoitusten tekemisen helpottamisessa ja asianmukaisessa hallinnoinnissa, komission olisi laadittava yhteiset ohjeet.
- (27) Jotta viestintä yleisölle olisi tehokasta, jäsenvaltion viranomaisen tai unionin, hallitusten jäsenet mukaan luettuina, toteuttamaa tai näiden eduksi tai näiden puolesta tapahtuvaa julkista viestintää, esimerkiksi lehdistötiedotteita tai -tilaisuuksia, joissa ilmoitetaan lainsäädäntö- tai sääntelyaloitteista ja selitetään tällaisten aloitteiden perustana olevia poliittisia valintoja, ei olisi pidettävä poliittisena mainontana edellyttäen, että se ei ole omiaan eikä suunniteltu vaikuttamaan vaalien tai kansanäänestyksen tulokseen, äänestyskäyttäytymiseen tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessiin. Jäsenvaltioiden tai unionin virallisista lähteistä peräisin olevaa käytännön tietoa, joka koskee yksinomaan vaalien tai kansanäänestysten järjestämistä ja niihin osallistumiseen liittyviä menettelyjä, mukaan lukien ehdokkaiden tai kansanäänestyksen aiheen ilmoittaminen, ei myöskään olisi pidettävä poliittisena mainontana.
- (28) Tätä asetusta ei pitäisi soveltaa tapauksissa, joissa laissa nimenomaisesti säädetään ehdokkaiden esittelyä varten varatusta julkisesta tilasta, joka annetaan käyttöön maksutta, esimerkiksi varaamalla tilaa tällaiselle esittelylle kunnissa ja muilla julkisilla alueilla tai tietty lähetyaika televisiossa, jos tämä tapahtuu oikeudenmukaisella ja syrjimättömällä tavalla avointen ja puolueettomien kriteerien perusteella.
- (29) Tiedotusvälineet edistävät osaltaan demokraattisten prosessien moitteetonta toimintaa, ja niillä on keskeinen rooli sananvapaudessa ja tiedonvälityksen vapaudessa, erityisesti juuri ennen vaaleja. Ne tarjoavat mahdollisuuden julkiselle keskustelulle ja myötävaikuttavat yleisen mielipiteen muodostumiseen. Tämä asetus ei sen vuoksi saisi vaikuttaa tiedotusvälineiden toimitukselliseen vapauteen. Tämän asetuksen ei pitäisi kattaa missä tahansa tiedotusvälineessä toimituksellisella vastuulla ilmaistuja poliittisia mielipiteitä, elleivät kolmannet osapuolet suorita erityistä maksua tai muuta korvausta niiden laatimisesta, sijoittelusta, edistämisestä, julkaisemisesta, näyttämisestä tai levittämisestä tai näiden yhteydessä. Jos kuitenkin poliittisen mainonnan palvelun tarjoajat myöhemmin edistävät, julkaisevat tai levittävät tällaisia poliittisia mielipiteitä, niitä voitaisiin pitää poliittisena mainontana.

- (30) Yksityishenkilönä ilmaistut poliittiset mielipiteet ovat sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden erityinen ilmentymä. Kyseessä ei ole poliittinen mainonta, ja näiden ero on tuotava esille selvästi. Tätä varten yksityishenkilönä ilmaistujen poliittisten mielipiteiden ei pitäisi kuulua tämän asetuksen soveltamisalaan. Yksityishenkilönä ilmaistujen poliittisten mielipiteiden olisi yleensä perustuttava yksilölliseen itsemääräämisoikeuteen, mutta asiayhteyteen liittyvät tekijät voidaan ottaa huomioon. Merkityksellisiä tekijöitä voivat olla muun muassa se, ilmaistaanko mielipide toisen tahon puolesta, onko viestillä tarkoitus tuoda esiin ehdokasta itseään tai kampanjaa vaaleissa, kansanäänestyksessä tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessissa, ilmaiseeko sen yksityishenkilö, joka yleensä aktiivisesti kampanjoi tai toimii muutosten puolesta poliittisissa ja yhteiskunnallisissa kysymyksissä, ja levitetäänkö viestiä määrittelemättömälle määrälle henkilöitä. Poliittista mielipidettä ei olisi katsottava olevan ilmaistu yksityishenkilönä, jos kolmas osapuoli suorittaa mielipiteen ilmaisemisesta tai sen yhteydessä erityisen korvauksen, luontoisetuudet mukaan luettuina.
- (31) Tässä asetuksessa vaaleilla tarkoitetaan Euroopan parlamentin vaaleja sekä kaikkia kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla jäsenvaltioissa järjestettäviä vaaleja tai kansanäänestyksiä sekä poliittisten puolueiden johtoa koskevia vaaleja. Sen ei pitäisi käsittää muita vaalien muotoja, kuten ammattialaan liittyviä tai yksityisesti järjestettyjä äänestyksiä.
- (32) Poliittinen mainos on tarpeen määritellä poliittisen mainonnan tapaukseksi. Mainoksiin sisältyvät keinot, joilla mainosviesti välitetään, mukaan lukien painetussa muodossa, yleisradiolähetyksissä, verkkosivustoilla, hakukoneissa ja suoratoistopalveluissa tai verkkoalustojen palvelussa.
- (33) Poliittisten toimijoiden määritelmässä olisi viitattava käsitteisiin, jotka on määritelty unionin oikeudessa ja kansallisessa lainsäädännössä kansainvälisten oikeudellisten välineiden, kuten Euroopan neuvoston välineiden, mukaisesti. Poliittisten toimijoiden määritelmään olisi sisällyttävä poliittista puoluetta lähellä olevat yhteisöt ja poliittisten puolueiden alajärjestöt – riippumatta siitä, ovatko ne oikeushenkilöitä – jotka on perustettu puolueen tukemiseksi tai sen tavoitteisiin pyrkimiseksi esimerkiksi tekemällä yhteistyötä tietyn äänestäjäryhmän kanssa tai tiettyä vaaleihin liittyvää tarkoitusta varten.
- (34) Poliittisten toimijoiden määritelmään olisi sisällyttävä myös vaaleilla valittavaan toimeen hakevat tai siinä toimivat henkilöt ja jäsenvaltion hallituksen jäsenet tai alue- tai paikallishallinnon jäsenet taikka unionin toimielinten jäsenet, lukuun ottamatta Euroopan unionin tuomioistuinta, Euroopan keskuspankkia ja tilintarkastustuomioistuinta.
- (35) Poliittisen mainoskampanjan määritelmässä olisi viitattava toisiinsa liittyvien poliittisten mainosten sarjan laadintaan, sijoitteluun, edistämiseen, julkaisemiseen, näyttämiseen tai levittämiseen poliittisesta mainonnasta tehdyn sopimuksen perusteella yhteisen valmistelun tai rahoituksen pohjalta.
- (36) Poliittisen mainonnan määritelmä ei saisi vaikuttaa poliittisen puolueen, poliittisten tavoitteiden tai poliittisten kampanjojen kansallisiin määritelmiin eikä muuttaa poliittisten kampanjojen sääntöjä tai vaikuttaa niihin kansallisella tasolla.
- (37) Poliittisen toimijan määritelmä ei saisi vaikuttaa kansallisiin sääntöihin siitä, kuka voi toteuttaa poliittisen kampanjan, eikä se saisi velvoittaa jäsenvaltioita hyväksymään tällaisia sääntöjä.
- (38) Jotta voidaan kattaa poliittisen mainonnan palveluihin liittyvien palveluntarjoajien koko laaja kirjo, poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien olisi katsottava käsittävän palveluntarjoajat, jotka osallistuvat poliittisten mainosten laatimiseen, sijoitteluun, edistämiseen, julkaisemiseen, näyttämiseen tai levittämiseen. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat voivat esimerkiksi toimia rahoittajien puolesta panemalla niiden puolesta alulle poliittisen mainonnan palveluja.

- (39) Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien määritelmään ei pitäisi sisällyttää palveluntarjoajia, jotka tarjoavat ainoastaan poliittisen mainonnan palvelujen oheispalveluja. Oheispalvelut ovat palveluja, joita tarjotaan poliittisen mainonnan ohella ja jotka täydentävät sitä, mutta joilla ei ole suoraa vaikutusta sen sisältöön tai esittämiseen eikä suoraa määräysvaltaa sen laatimiseen, sijoitteluun, edistämiseen, julkaisemiseen, näyttämiseen tai levittämiseen. Tällaisia palveluja voivat olla kuljetukset, rahoitus ja investointi, ostot, myynti, ateriapalvelut, markkinointi, tietokonepalvelut, siivous, huolto, postipalvelut, painopalvelut tai graafinen, ääni- tai kuvasuunnittelu.
- (40) Rahoittaja olisi määriteltävä henkilöksi tai tahoksi, jonka puolesta poliittista mainontaa laaditaan, sijoitellaan, edistetään, julkaistaan, näytetään tai levitetään, kuten yksittäinen ehdokas vaaleissa tai poliittinen puolue, ja joka on yleensä henkilö tai taho, joka suorittaa korvauksen poliittisen mainonnan palveluista.
- (41) Poliittisen mainonnan julkaisijat olisi määriteltävä poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajiksi, jotka toimivat yleensä palveluntarjoajien ketjun loppupäässä ja jotka julkaisevat, näyttävät tai levittävät poliittista mainontaa lähettämällä sitä, asettamalla sen saataville rajapinnan kautta tai asettamalla sen muulla tavoin yleisön saataville.
- (42) Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajilla on velvollisuuksia, jotka tukevat tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamista. Tietyt poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat lähettävät, asettavat saataville rajapinnan kautta tai asettavat muulla tavoin julkisesti saataville poliittista mainontaa, ja tämän tehtävän yhteydessä niiden olisi varmistettava, että tämä tapahtuu tämän asetuksen mukaisesti ja että tarjotaan avoimuuden korkea taso. Näillä palveluntarjoajilla olisi sen vuoksi oltava erityisiä velvoitteita poliittisen mainonnan julkaisijoina, ja on tarpeen yksilöidä ne sellaisiksi.
- (43) Rahoittajan olisi ilmoitettava totuudenmukaisesti, onko kyseinen mainonta tässä asetuksessa määriteltyä poliittista mainontaa, ja unionin tasolla tai kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla jäsenvaltiossa järjestettäviä vaaleja tai kansanäänestystä edeltävien viimeisten kolmen kuukauden aikana, voiko se toimia rahoittajana tämän asetuksen mukaisesti. Rahoittajan olisi oltava vastuussa näiden ilmoitusten paikkansapitävyydestä. Lisäksi sen jälkeen, kun mainonta on yksilöity poliittiseksi mainonnaksi, sen jatkolevittämisessä olisi edelleen noudatettava avoimuusvaatimuksia ja niihin liittyviä asianmukaista huolellisuutta koskevia vaatimuksia.
- (44) Koska on tärkeää taata erityisesti avoimuutta koskevien sääntöjen ja niihin liittyvien asianmukaista huolellisuutta koskevien vaatimusten tehokkuus, poliittisen mainonnan palvelujen tarjoamiseksi tehdyissä sopimusjärjestelyissä olisi varmistettava, että tiedot, joita poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat tarvitsevat voidakseen noudattaa tätä asetusta, toimitetaan vilpittömässä mielessä täydellisinä ja paikkansapitävinä ja ilman aiheutonta viivytystä. Jos ilmoitus tai tiedot ovat puutteellisia, vanhentuneita tai virheellisiä, tässä asetuksessa olisi säädettävä tällaisen ilmoituksen tai tällaisten tietojen täydentämisestä, päivittämisestä tai oikaisemisesta. Tämä ei saisi merkitä poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan yleistä velvoitetta seurata mainosten poliittista luonnetta koskevien ilmoitusten todenperäisyyttä tai ryhtyä kohtuuttomiin tai kalliisiin tiedonhankintatoimiin. Jotta vaatimus ilmoituksen tai tietojen täydentämisestä, päivittämisestä tai oikaisemisesta voidaan panna tehokkaasti täytäntöön, poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien olisi mukautettava verkkorajapintojaan tällaisten velvoitteiden noudattamisen helpottamiseksi.
- (45) Mainonnan palvelujen tarjoajien olisi pidettävä ilmoitusta tai tietoja ilmeisen virheellisinä ilman muita tarkastuksia tai tiedonhankintatoimia, jos se käy selvästi ilmi mainoksen sisällöstä, rahoittajan henkilöllisyydestä tai siitä asiayhteydestä, jossa asianomainen palvelu tarjotaan.
- (46) Poliittisen mainonnan julkaisijoiden, jotka ovat myös asetuksessa (EU) 2022/2065 tarkoitettuja erittäin suuria verkkoalustoja ja erittäin suuria verkossa toimivia hakukoneita, olisi huolellisesti tunnistettava, analysoitava ja arvioitava järjestelmäriskit, joita niiden poliittisen mainonnan palvelut aiheuttavat, kyseisen asetuksen 34 artiklan mukaisten riskianalyyseinsä yhteydessä, ja otettava käyttöön kohtuullisia, oikeasuhteisia ja tehokkaita riskinvähentämistoimenpiteitä kyseisen asetuksen 35 artiklan mukaisesti näiden riskien torjumiseksi.

- (47) Tässä asetuksessa vahvistettuja avoimuutta koskevia sääntöjä ja niihin liittyviä asianmukaista huolellisuutta koskevia vaatimuksia olisi sovellettava vain poliittisen mainonnan palveluihin eli poliittiseen mainontaan, jota tarjotaan tavallisesti korvausta vastaan. Tällaista korvausta voi olla myös luontoisetuus. Näitä sääntöjä ei pitäisi soveltaa verkossa toimivan välityspalvelun, kuten verkkoalustan, käyttäjän verkkoon lataamaan sisältöön, jonka verkossa toimiva välityspalvelu jakaa vastikkeetta tietyn viestin sijoittelusta, julkaisemisesta, näyttämisestä tai levittämisestä, paitsi jos kolmas osapuoli on maksanut käyttäjälle korvauksen poliittisesta mainonnasta.
- (48) Avoimuussääntöjä ja niihin liittyviä asianmukaista huolellisuutta koskevia vaatimuksia ei myöskään pitäisi soveltaa tiedon jakamiseen sellaisten sähköisten viestintäpalvelujen kuin sähköisten viestipalvelujen tai puhelujen kautta, jos siihen ei liity poliittisen mainonnan palvelua.
- (49) Perusoikeuskirjan 11 artiklalla suojatut sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus kattavat yksilön oikeuden poliittisiin mielipiteisiin, poliittisen tiedon vastaanottamiseen ja levittämiseen ja poliittisten ajatusten jakamiseen. Kaikessa näiden vapauksien rajoittamisessa on noudatettava perusoikeuskirjan 52 artiklaa. Näitä vapauksia voidaan mukauttaa ja rajoittaa, jos se on tarpeen ja perusteltua oikeutetun yleisen edun vuoksi ja unionin oikeuden yleisten periaatteiden, kuten suhteellisuusperiaatteen ja oikeusvarmuuden periaatteen, mukaista. Näin on muun muassa silloin, kun poliittisia ajatuksia välitetään poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien välityksellä. Sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus ovat yksi vilkkaan demokraattisen keskustelun kulmakivistä.
- (50) Tällä asetuksella ei pitäisi velvoittaa jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteitä, jotka ovat ristiriidassa sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden liittyvien peruseriaatteiden, erityisesti lehdistönvapauden ja muiden tiedotusvälineiden sananvapauden, kanssa sellaisina kuin ne ilmenevät valtiosääntöperinteistä tai säännöistä, jotka koskevat lehdistön tai muiden tiedotusvälineiden oikeuksia ja vastuuta sekä niille annettuja menettelyllisiä takeita, silloin, kun nämä säännöt liittyvät vastuun määräämiseen tai rajaamiseen.
- (51) Verkossa toimivien välittäjien osalta asetusta (EU) 2022/2065 sovelletaan verkossa toimivien välittäjien julkaisemiin tai levittämiin poliittisiin mainoksiin horisontaalisilla säännöillä, joita sovelletaan kaikenlaiseen verkkomainontaan, myös kaupallisiin ja poliittisiin mainoksiin. Tässä asetuksessa vahvistetun poliittisen mainonnan määritelmän perusteella on aiheellista tarkentaa avoimuusvaatimuksia, joita on säädetty asetuksen (EU) 2022/2065 soveltamisalaan kuuluville mainosten julkaisijoille, erityisesti erittäin suurille verkkoalustoille. Tämä koskee erityisesti tietoja, jotka liittyvät poliittisten mainosten rahoitukseen. Tässä asetuksessa säädetty vaatimukset eivät saisi vaikuttaa asetuksen (EU) 2022/2065 soveltamiseen.
- (52) Poliittisten mainosten laadintaan, sijoitteluun, edistämiseen, julkaisemiseen, näyttämiseen ja levittämiseen voi liittyä poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien monopolivinen ketju. Näin on erityisesti silloin, kun mainonnan sisällön ja kohdentamisperusteiden ja mainosten näyttämisperusteiden valinnasta, mainoksen kohdentamiseen ja näyttämiseen käytettävän datan tarjoamisesta, kohdentamistekniikoista ja mainonnan näyttämistekniikoista sekä mainoksen näyttämisestä ja levittämisestä voivat vastata eri palveluntarjoajat.

Lisäksi rahoittajat voivat osallistua myös poliittisen mainonnan laatimisen, sijoittelun, edistämisen, julkaisemisen, näyttämisen ja levittämisen eri vaiheisiin. Samoin kun kyseessä ovat kohdentamistekniikat ja mainosten näyttämistekniikat rekisterinpitäjä voi määrittää käsittelyn tarkoitukset ja keinot yhdessä muiden rekisterinpitäjien kanssa tai toinen taho voi suorittaa käsittelytoimen rekisterinpitäjän puolesta. Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan yhteinen rekisterinpito on mahdollista myös silloin, kun vain yhdellä taholla on pääsy kyseisiin henkilötietoihin. Koska palveluntarjoajat ja rahoittajat hoitavat eri tehtäviä, joita ovat kohdennusparametrien määrittely, tietoryhmien nimeäminen ja käsittely mainoksia näytettäessä, niiden olisi päätettävä säännöllisesti yhdessä poliittista mainontaa varten suoritettavan henkilötietojen käsittelyn keinoista ja

tarkoituksista, ja niitä voitaisiin siksi pitää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (7) 26 artiklan ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725 (8) 28 artiklan mukaisina yhteisrekisterinpitäjinä. Sen vuoksi on tarpeen säätää selkeästä vastuunjaosta tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien eri tahojen välillä.

- (53) Jos keinotekoinen kaupallinen tai sopimusperusteinen rakenne uhkaa heikentää tässä asetuksessa säädettyjen avoimuusvelvoitteiden tehokkuutta, kyseisiä velvoitteita olisi sovellettava siihen tahoon tai niihin tahoihin, jotka todellisuudessa tarjoavat mainonnan palvelua.
- (54) Vaikka tässä asetuksessa säädetään erityisvaatimuksista, tässä asetuksessa säädettyjen velvoitteiden ei pitäisi katsoa asettavan välityspalvelujen tarjoajille yleistä seurantavelvoitetta, joka koskee luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden jakamaa poliittista sisältöä, eikä yleistä velvoitetta toteuttaa ennakoivia toimenpiteitä kyseisten välityspalvelun tarjoajien siirtämän tai tallentaman laittoman sisällön suhteen.
- (55) Jotta voidaan tukea tämän asetuksen vaatimusten ja erityisesti kohdentamistekniikoiden ja mainonnan näyttämistekniikoiden käyttöä poliittisen verkkomainonnan yhteydessä koskevien vaatimusten noudattamista, välityspalvelujen tarjoajia kannustetaan helpottamaan käyttäjien niiden verkossa toimivan välityspalvelun kautta suoraan lataaman tai levittämän poliittisen mainonnan yksilöintiä. Välityspalvelujen tarjoajat voivat esimerkiksi antaa käyttäjien käyttöön tehokkaita mekanismeja, joilla osoitetaan, että mainos on poliittinen.
- (56) Poliittisen mainonnan avoimuuden olisi annettava yksityishenkilöille mahdollisuus ymmärtää, milloin he ovat poliittisen mainonnan kohteena. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden olisi varmistettava, että jokaisen poliittisen mainoksen yhteydessä julkaistaan maininta ilmoitus siitä, että kyseessä on poliittinen mainos, ja muita tietoja, kuten sen rahoittajan henkilöllisyys, mihin poliittiseen kampanjaan se kuuluu ja onko siinä käytetty kohdentamistekniikoita ja mainosten näyttämistekniikoita. Tarvittaessa rahoittajan nimeen voi sisältyä poliittinen logo. Poliittisten mainosten julkaisijoiden olisi varmistettava, että poliittiset mainokset merkitään asianmukaisesti sellaisiksi, ja käytettävä merkintöjä, jotka ovat tässä suhteessa toimivia ja joihin sisältyy tiettyjä tietoja, mukaan lukien selkeä maininta siitä, missä avoimuusilmoitus on saatavilla. Komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan merkintöjen muoto ja malli ja varmistetaan, että ne soveltuvat käytetylle välineelle ottaen huomioon uusin teknologian ja markkinoiden kehitys, asiaa koskeva tieteellinen tutkimus ja parhaat käytännöt.
- (57) Avoimuusilmoituksessa annettavissa tiedoissa olisi mainittava myös rahoittajan henkilöllisyys ja tarvittaessa taho, jonka määräysvallassa rahoittaja viime kädessä on, jotta voidaan tukea vastuuvollisuutta poliittisessa prosessissa. Rahoittajan sijoittautumispaikka ja se, onko tämä luonnollinen henkilö vai oikeushenkilö, olisi ilmoitettava selkeästi. Sellaisten poliittiseen mainontaan osallistuvien yksityishenkilöiden, joilla ei ole yhteyttä rahoittajaan tai muuhun asiaan liittyvään poliittiseen toimijaan, henkilötietoja ei pitäisi ilmoittaa avoimuusilmoituksessa. Avoimuusilmoitukseen olisi sisällyttävä myös tiedot levitysajanjaksosta, mahdollisista asiaan liittyvistä vaaleista, kyseessä olevaan mainokseen ja koko poliittiseen mainoskampanjaan käytettyjen varojen määrästä ja osittaisena tai kokonaisuutena vastineena saatujen muiden etuuksien arvosta sekä käytettyjen varojen alkuperästä ja muut tiedot, joilla varmistetaan poliittisen mainoksen levittämisen oikeudenmukaisuus. Tiedot käytettyjen varojen alkuperästä koskevat esimerkiksi sitä, ovatko ne julkista vai yksityistä alkuperää, ja sitä, ovatko ne peräisin unionista vai sen ulkopuolelta. Asiaan liittyviä vaaleja tai kansanäänestyksiä koskeviin tietoihin olisi mahdollisuuksien mukaan sisällyttävä linkki virallisista lähteistä saatuihin tietoihin, jotka koskevat kyseisten vaalien tai kansanäänestysten

(7) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

(8) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

järjestämistä ja niihin osallistumista tai niihin osallistumiseen kannustamista. Jos poliittinen mainos julkaistaan uudelleen sen jälkeen, kun sen julkaiseminen on keskeytetty tai lopetettu tämän asetuksen rikkomisen vuoksi, se olisi mainittava avoimuusilmoituksessa, jotta varmistetaan, että yksityishenkilöt ovat siitä asianmukaisesti tietoisia. Avoimuusilmoituksen olisi oltava saatavilla heti, kun mainos on julkaistu tai sitä levitetään, ja sen sisältämät tiedot olisi pidettävä ajan tasalla. Avoimuusilmoituksessa olisi lisäksi annettava tietoja siitä, miten poliittisista mainoksista ilmoitetaan tässä asetuksessa säädettyjen mekanismien mukaisesti. Tämä vaatimus ei saisi rajoittaa asetuksessa (EU) 2022/2065 säädettyjen ilmoittamista koskevien säännösten soveltamista.

- (58) Jotta voidaan varmistaa poliittisen mainonnan suurempi avoimuus, on tarpeen kerätä ja esittää asiaankuuluvassa avoimuusilmoituksessa tietoa poliittisen mainonnan kattavuudesta ja yksityishenkilöiden sitoutumisesta siihen. Viestin kattavuus liittyy dataan, jonka avulla voidaan ilmaista määrällisesti niiden yksityishenkilöiden maantieteellinen jakautuminen ja lukumäärä, jotka ovat katsoneet tai vastaanottaneet poliittista mainontaa tai muutoin olleet vuorovaikutuksessa sen kanssa, mukaan lukien katselukertojen, mainosnäyttöjen ja klikkausten lukumäärä. Viestiin sitoutuminen liittyy dataan, jonka avulla voidaan ilmaista määrällisesti yksityishenkilöiden vuorovaikutusta poliittisen verkkomainonnan kanssa mitattuna eri keinoin, mukaan lukien vuorovaikutusaika poliittisen mainoksen kanssa. Merkintöjen ja avoimuusilmoitusten laatimista koskevista asiaankuuluvista standardeissa olisi käsiteltävä kattavuuden ja sitoutumisen määrällistä ilmaisemista.
- (59) Tietojen esitystapa avoimuusilmoituksessa voi vaihdella käytetystä välineestä riippuen. Jotta verkon ulkopuolisen mainoksen avoimuusilmoituksen tiedot olisivat helposti haettavissa, voitaisiin käyttää esimerkiksi tätä varten luotua verkkosivustolinkkiä, QR-koodia tai vastaavia käyttäjävälisiä teknisiä toimenpiteitä. Vaatimuksen, jonka mukaan avoimuusilmoitusta koskevien tietojen on muun muassa oltava selvästi näkyvillä, olisi käsiteltävä se, että tiedot ovat selkeästi esillä mainoksessa tai sen yhteydessä. Vaatimuksen, jonka mukaan avoimuusilmoituksessa julkaistavien tietojen on oltava helposti saatavilla, koneellisesti luettavissa, jos se on teknisesti mahdollista, ja käyttäjävälisiä, olisi käsiteltävä vammaisten henkilöiden tarpeet, niin että täytetään sovellettavat esteettömyysvaatimukset, myös asettamalla tiedot saataville useamman kuin yhden aistikanavan kautta, jos se on teknisesti mahdollista. Jotta voidaan ottaa huomioon uusien teknologian ja markkinoiden kehitys, asiaa koskeva tieteellinen tutkimus ja parhaat käytännöt sekä varmistaa, että avoimuusilmoitukset soveltuvat käytetylle välineelle, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan niiden muoto ja annetaan teknisiä eritelmiä.
- (60) Kun poliittinen mainonta asetetaan saataville sähköisesti, mukaan lukien verkkoviestimen avulla, siihen liittyvä avoimuusilmoitus olisi asetettava myös saataville sähköisesti ja koneellisesti luettavassa muodossa. Kun poliittinen mainonta asetetaan saataville ainoastaan verkon ulkopuolisen välineen kautta, kuten painetuissa esitteissä tai painetuissa sanomalehdissä, siihen liittyvät avoimuusilmoitukset voidaan myös asettaa saataville ainoastaan verkon ulkopuolella, kuten samassa painetussa esitteessä tai sanomalehdessä. Jos poliittinen mainonta kuitenkin asetetaan saataville verkon ulkopuolisen välineen kautta ja avoimuusilmoitus asetetaan saataville sähköisesti, avoimuusilmoituksen olisi oltava myös koneellisesti luettavassa muodossa.
- (61) Tietoja olisi pidettävä koneellisesti luettavina, jos ne annetaan sellaisessa muodossa, jossa ohjelmistosovellukset voivat käsitellä niitä automaattisesti ilman ihmisen panosta etenkin tietyn datan yksilöimistä, tunnistamista ja poimimista varten.
- (62) Avoimuusilmoitukset olisi suunniteltava siten, että niiden avulla lisätään käyttäjien tietoisuutta ja autetaan poliittisen mainoksen selkeää tunnistamista sellaiseksi. Ne olisi suunniteltava pysymään paikallaan tai saatavilla, jos poliittista mainontaa levitetään edelleen esimerkiksi toisella alustalla tai yksityishenkilöiden välillä. Avoimuusilmoitukseen sisältyvät tiedot olisi julkaistava poliittisten mainosten julkaisun alkaessa ja niiden olisi pysyttävä saatavilla julkaisun päättymiseen saakka. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden olisi säilytettävä ja asetettava pyynnöstä saataville avoimuusilmoituksensa mahdollisine muutoksineen viimeisen julkaisun jälkeen seitsemän vuoden ajan.

- (63) Koska poliittisen mainonnan julkaisijat asettavat poliittisia mainoksia yleisön saataville, niiden olisi julkaistava avoimuusilmoitukseen sisältyvät tiedot tai levitettävä niitä yleisölle poliittisten mainosten julkaisemisen tai levittämisen yhteydessä. Jos poliittisen mainonnan julkaisija saa tietoonsa millä tahansa tavalla esimerkiksi yksittäisen ilmoituksen seurauksena, että poliittinen mainos ei täytä tämän asetuksen mukaisia avoimuusvaatimuksia, sen olisi tehtävä parhaansa tämän asetuksen nojalla vaadittujen tietojen täydentämiseksi tai oikaisemiseksi. Jos tietoja ei voida täydentää tai oikaista ilman aiheutonta viivytystä, poliittisen mainonnan julkaisijoiden ei pitäisi asettaa yleisön saataville poliittisia mainoksia, jotka eivät täytä tämän asetuksen mukaisia avoimuusvaatimuksia, tai niiden olisi lopetettava niiden julkaiseminen tai levittäminen. Tällaisissa tilanteissa poliittisen mainonnan julkaisijoiden olisi ilmoitettava asianomaisille poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajille ja tarvittaessa rahoittajalle tämän asetuksen vaatimusten täyttämiseksi toteutetuista kohtuullisista toimenpiteistä. Julkaisijan olisi ilmoitettava rahoittajalle tai rahoittajan puolesta toimivalle palvelujen tarjoajalle tätä koskevista päätöksistä.
- (64) Komission olisi perustettava julkinen rekisteri kaikille poliittisille verkkomainoksille eli poliittisten verkkomainosten eurooppalainen rekisteri ja varmistettava sen hallinnointi joko suoraan tai antamalla tämä vastuu hallintoviranomaiselle, jotta voidaan varmistaa, että tämän asetuksen nojalla vaaditut poliittista verkkomainontaa koskevat tiedot julkaistaan ja kaikki asiasta kiinnostuneet yksityishenkilöt voivat tosiasiallisesti tutustua niihin. Valtuuksien siirtämiseksi hallintoviranomaiselle olisi tehtävä tarvittavat lainsäädännölliset mukautukset. Jotta voidaan tukea yksityishenkilöiden tiedonsaantia ja helpottaa asiasta kiinnostuneiden toimijoiden, kuten tutkijoiden nimenomaisessa tehtävässään, työtä ja tukea vapaita ja vilpittömiä vaaleja tai kansanäänestyksiä ja oikeudenmukaisia vaalikampanjoita, myös valvomalla poliittisen mainonnan rahoittajia ja analysoimalla poliittisen mainonnan ympäristöä, tämän rekisterin olisi sisällettävä toiminto, joka mahdollistaa poliittiseen verkkomainontaan tutustumisen yhdessä tämän asetuksen nojalla vaadittujen tietojen kanssa tietyn ajan yhden portaalin kautta. Jotta voidaan tukea poliittisen mainonnan julkaisijoita, jotka eivät ole asetuksessa (EU) 2022/2065 tarkoitettuja erittäin suuria verkkoalustoja tai erittäin suuria verkossa toimivia hakukoneita, tähän rekisteriin olisi kuuluttava säilytyspalvelu, jolla varmistetaan poliittisen verkkomainonnan ja sen yhteydessä julkaistujen tietojen saatavuus maksutta. Näiden poliittisen mainonnan julkaisijoiden olisi asetettava tarvittavat tiedot saataville tietyn ajan kuluessa.

Poliittisen mainonnan julkaisijoiden ja rahoittajien olisi edelleen oltava vastuussa poliittisista mainoksista ja muista poliittisten verkkomainosten eurooppalaisen rekisterin kautta saataville asetetuista tiedoista, mukaan lukien niiden täydellisyys ja paikkansapitävyys ja sen varmistaminen, että ne pysyvät ajan tasalla. Jotta voidaan varmistaa poliittisten verkkomainosten eurooppalaisen rekisterin tehokas toiminta, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan yksityiskohtaiset järjestelyt kyseisen rekisterin toimintaa varten. Näiden täytäntöönpanosäädösten olisi liityttävä muun muassa yhteiseen tietorakenteeseen ja sovellusrajapintaan, jotta mahdollistetaan tarvittavien tietojen siirtäminen ja niiden hakeminen rekisteristä, metatietoihin, jotta helpotetaan poliittisten mainosten indeksointia verkossa toimivissa hakukoneissa ja niiden sisällyttämistä rekisteriin, ja vakioituihin todentamisratkaisuihin, jotta avoimuustiedot voidaan yhdistää poliittisiin mainoksiin ja todentaa tietojen versiot.

- (65) Noudattaessaan tämän asetuksen mukaisia veloitteitaan poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien olisi otettava asianmukaisesti huomioon perusoikeudet sekä muut oikeudet ja oikeutetut edut. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien olisi erityisesti otettava asianmukaisesti huomioon sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus, mukaan lukien tiedotusvälineiden vapaus ja moniarvoisuus.
- (66) Lisäksi poliittisen mainonnan julkaisijoiden, jotka ovat asetuksessa (EU) 2022/2065 tarkoitettuja erittäin suuria verkkoalustoja tai erittäin suuria verkossa toimivia hakukoneita, olisi varmistettava, että jokaisesta poliittisesta mainoksesta asetetaan saataville avoimuusilmoituksen sisältämät tiedot kyseisen asetuksen 39 artiklassa tarkoitetuissa mainosrekistereissä ja poliittisten verkkomainosten eurooppalaisessa rekisterissä. Tällaiset tiedot olisi asetettava saataville julkaisuhetkestä alkaen ja pidettävä ajan tasalla ja toimitettava saavutettavuutta, tietorakennetta ja pääsyä koskevan sovitun toimialan standardin mukaisesti yhteisen julkisesti saatavilla olevan sovellusrajapinnan kautta.

- (67) Jos poliittisen mainonnan palvelun tarjoaja, joka säilyttää tai muutoin tallentaa ja tarjoaa poliittisen mainoksen sisältöä, on erillinen siitä poliittisen mainonnan palvelun tarjoajasta, joka hallinnoi verkkosivustoa tai muuta rajapintaa, jolla poliittinen mainos lopulta esitetään, näitä palveluntarjoajia olisi pidettävä yhdessä poliittisen mainonnan julkaisijoina, joilla on kullakin vastuu tarjoamastaan palvelusta, jotta voidaan varmistaa, että merkinnät tehdään ja että avoimuusilmoitus ja asiaankuuluvat tiedot ovat saatavilla. Niiden sopimusjärjestelyjen olisi mahdollistettava tämän asetuksen noudattaminen.
- (68) Tiedot poliittisen mainonnan palveluista osittaisena tai kokonaisuutena vastineena saaduista rahamääristä ja muiden etuuksien arvosta voivat olla hyödyllisiä poliittisessa keskustelussa. On tarpeen varmistaa, että poliittisen mainonnan julkaisijoiden laatimista vuosikertomuksista saadaan asianmukainen yleiskuva poliittisen mainonnan julkaisijoiden toiminnasta. Valvonnan ja vastuuvälittämisen tukemiseksi näihin kertomuksiin olisi sisällytettävä tiedot poliittisen mainonnan kohdentamiseen tai näyttämiseen liittyvistä menoista kyseisenä ajanjaksona koostettuna kampanjakohtaisesti, mukaan lukien tarvittaessa muiden tahojen poliittisen mainonnan julkaisijoille toimittamat tiedot. Kohtuuttomien rasitteiden välttämiseksi näitä avoimuuteen liittyviä raportointivelvoitteita ei pitäisi soveltaa mikroyrityksiin ja pieniin ja keskiin yrityksiin, jotka täyttävät direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan edellytykset.
- (69) Poliittisen mainonnan palveluja tarjoavien poliittisen mainonnan julkaisijoiden olisi otettava käyttöön mekanismeja, joiden avulla luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt voivat ilmoittaa niille, että tietty niiden julkaisema poliittinen mainos ei noudata tämän asetuksen vaatimuksia. Kansalaisyhteiskunnan organisaatioilla, ihmisoikeusjärjestöillä, valvontajärjestöillä, toimittajilla ja muilla asiasta kiinnostuneilla tahoilla on tässä ratkaiseva rooli. Tällaisten mainoksista ilmoittamiseen tarkoitettujen mekanismien olisi oltava helposti saatavilla ja käytettävissä, ja niiden olisi sovellettava mainonnan julkaisijan levittämän mainonnan muotoon. Näihin mekanismeihin olisi mahdollisuuksien mukaan oltava pääsy itse mainoksesta esimerkiksi poliittisen mainonnan julkaisijan verkkosivustolla. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden olisi tarvittaessa otettava käyttöön teknisiä toimenpiteitä tietoteknisen turvallisuuden vähimmäisstandardien varmistamiseksi, mukaan lukien automaattisia ilmoituksia ehkäisevät toimenpiteet. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden olisi voitava tarvittaessa käyttää olemassa olevia mekanismeja. Esimerkiksi jos poliittisen mainonnan julkaisijat ovat asetuksessa (EU) 2022/2065 tarkoitettuja verkossa toimivia säilytyspalvelujen tarjoajia palvelujensa vastaanottajien pyynnöstä säilytettävien poliittisten mainosten osalta, poliittisen mainonnan julkaisijoiden olisi voitava käyttää mainitun asetuksen mukaisia ilmoitus- ja toimintamenettelyjä ilmoituksissa siitä, että tällaiset mainokset eivät ole tämän asetuksen mukaisia. Jos näitä mekanismeja ei ole käytettävissä, yksityishenkilöiden olisi voitava ilmoittaa tällaisesta poliittisesta mainoksesta suoraan toimivaltaisille viranomaisille.
- (70) Mahdollisesti vaatimustenvastaisesta poliittisesta mainonnasta ilmoittamisen mahdollistavien mekanismien johdonmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi komission olisi laadittava suuntaviivat, joilla tuetaan erityisesti soveltuvien teknisten eritelmien laatimista audiovisuaaliselle ja painetulle medialle sekä verkossa ja verkon ulkopuolella tapahtuvalle mainonnalle tarkoitetuille mekanismeille.
- (71) Poliittisen mainonnan julkaisijoiden olisi tutkittava ja käsiteltävä tämän asetuksen nojalla vastaanotetut ilmoitukset huolellisesti, ei-mielivaltaisesti ja objektiivisesti tässä kuvaillulla tavalla. Poliittisen mainonnan julkaisijan olisi vahvistettava vastaanottaneensa ilmoituksen ja ilmoitettava ilmoituksen tehneelle tapauksen mukaan luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle sen johdosta toteutetuista toimista ja annettava tietoa muutoksenhakumahdollisuuksista, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2020/1828 (*) mukaiset muutoksenhakumahdollisuudet, ilmoituksen kohteena olevan mainoksen osalta. Poliittisen mainonnan julkaisijan olisi myös ilmoitettava asianomaisille rahoittajille tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajille asiaankuuluvista toimenpiteistä, joita ne toteuttavat ilmoitusten johdosta, sen varmistamiseksi, että asianomaiset rahoittajat ja poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat ovat tietoisia ilmoitusten vaikutuksesta. Näiden mekanismien tehokkaan

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2020/1828, annettu 25 päivänä marraskuuta 2020, kuluttajien yhteisten etujen suojaamiseksi nostettavista edustajakanteista ja direktiivin 2009/22/EY kumoamisesta (EUVL L 409, 4.12.2020, s. 1).

toiminnan varmistamiseksi vaaleja tai kansanäänestystä edeltävän viimeisen kuukauden aikana, joka on erityisen herkkä ajankohta, poliittisen mainonnan julkaisijoiden, jotka eivät ole direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan edellytykset täyttäviä mikroyrityksiä tai pieniä ja keskiuuria yrityksiä, olisi käsiteltävä kaikki ilmoitukset, jotka ne vastaanottavat kyseisiin vaaleihin tai kansanäänestykseen liittyvästä mainoksesta, 48 tunnin kuluessa edellyttäen, että ilmoitus voidaan käsitellä kokonaisuudessaan ilmoituksen sisältyvien tietojen perusteella.

- (72) Poliittisen mainonnan julkaisijoiden toteuttamien toimien olisi oltava tiukasti kohdennettuja sikäli, että niiden avulla olisi ennen kaikkea oikaistava tai täydennettävä vaadittuja tietoja ja vasta viimeisenä keinona poistettava sellaiset tiedot, jotka eivät ole tämän asetuksen mukaisia. Näin toimiessaan poliittisen mainonnan julkaisijan olisi otettava asianmukaisesti huomioon sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus sekä muut perusoikeudet.
- (73) Jotta tietyt tahot voisivat hoitaa tehtävänsä demokratioissa, on aiheellista vahvistaa sääntöjä poliittisen mainoksen yhteydessä julkaistujen tai avoimuusilmoitukseen sisältyvien tietojen toimittamisesta asiasta kiinnostuneille toimijoille, kuten hyväksytyille tutkijoille, toimittajille, kansalaisyhteiskunnan järjestöille ja tunnustetuille vaalitarkkailijoille, jotta voidaan tukea kyseisten tahojen tehtävien hoitamista demokraattisessa prosessissa. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajia ei pitäisi vaatia vastaamaan pyyntöihin, jotka ovat epäselviä tai kohtuuttomia tai jotka koskevat tietoja, jotka eivät ole niiden hallussa. Lisäksi asianomaisen poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan olisi voitava periä kohtuullinen maksu kustannusten ollessa huomattavia tietojen antamisesta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset huomioon ottaen.
- (74) Henkilötietoja, joita on kerätty suoraan yksityishenkilöiltä tai välillisesti, kuten tarkkailun tai päättelyn avulla, ryhmiteltäessä yksityishenkilöitä heidän oletettujen etujensa mukaan tai jotka on johdettu heidän verkkotoimintansa, käyttäytymisprofiloinnin tai muiden analysointitekniikoiden avulla, käytetään yhä enemmän poliittisten viestien kohdentamiseen ryhmille, yksittäisille äänestäjille tai yksityishenkilöille sekä niiden vaikutuksen voimistamiseen. Henkilötietojen, erityisesti asetusten (EU) 2016/679 ja (EU) 2018/1725 nojalla erityisiin henkilötietojen ryhmiin kuuluvien tietojen, käsittelyn perusteella eri äänestäjäryhmät tai yksittäiset henkilöt voidaan segmentoida ja näiden ominaisuuksia tai haavoittuvuuksia voidaan hyödyntää esimerkiksi levittämällä mainoksia tiettyinä aikoina ja tietyissä paikoissa siten, että tarkoituksena on hyödyntää tilanteita, joissa vastaanottaja olisi herkkä tietyn tyyppiselle tiedolle tai viestille. Tällaisella henkilötietojen käsittelyllä on erityisiä ja haitallisia vaikutuksia yksityishenkilöiden perusoikeuksiin ja -vapauksiin, kuten oikeuteen tulla kohdelluksi oikeudenmukaisesti ja tasa-arvoisesti eikä joutua manipuloiduksi, saada puolueetonta tietoa, muodostaa mielipiteensä, tehdä poliittisia päätöksiä ja käyttää äänioikeuttaan. Lisäksi se vaikuttaa kielteisesti demokraattiseen prosessiin, koska se johtaa tärkeistä yhteiskunnallisista kysymyksistä käytävän julkisen keskustelun pirstoutumiseen, valikoivaan tiedottamiseen ja viime kädessä äänestäjäkunnan manipulointiin. Se lisää myös tiedon manipuloinnin ja ulkomaisen sekaantumisen yleistymisen riskiä. Harhaanjohtava poliittinen mainonta tai poliittinen piilomainonta muodostavat riskin, koska ne vaikuttavat keskeisiin mekanismeihin, jotka mahdollistavat demokraattisen yhteiskuntamme toiminnan. Olisi säädettävä lisärajoituksista ja -ehdoista asetuksissa (EU) 2016/679 ja (EU) 2018/1725 jo säädettyjen lisäksi. Tässä asetuksessa säädettyjen vaatimusten, jotka koskevat sellaisten kohdentamistekniikoiden ja mainonnan näyttämistekniikoiden käyttöä, joihin liittyy henkilötietojen käsittelyä poliittisen mainonnan yhteydessä, olisi perustuttava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 16 artiklaan.
- (75) Rekisterinpitäjien, sellaisina kuin ne on määritelty asetuksen (EU) 2016/679 4 artiklan 7 alakohdassa, olisi unionin oikeuden mukaisesti varmistettava, että yksittäisiin päätöksiin ei vaikuteta pimeillä kaavoilla, joilla olennaisesti vääristetään tai haitataan joko tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti yksityishenkilöiden itsenäistä ja tietoon perustuvaa päätöksentekoa, mukaan lukien valmiiksi rästetyt ruudut ja muut puolueelliset ja läpinäkyvät tekniikat, jotka saavat yksityishenkilöt tekemään päätöksiä, joita he eivät muuten ehkä olisi tehneet. Pimeiden kaavojen järjestelmällinen käyttö, epäselvät suostumussopimukset, harhaanjohtavat tiedot ja käyttöehtojen lukuajan riittämättömyys ovat yleisiä käytäntöjä, joiden vuoksi yksityishenkilöiden on vaikeaa saada selkeää tietoa ja päätösvaltaa verkkomainonnan yhteydessä. Pimeiden kaavojen estämistä koskevia sääntöjä ei pitäisi tulkita siten, että ne estävät rekisterinpitäjiä toimimasta suoraan vuorovaikutuksessa yksityishenkilöiden kanssa. Rekisterinpitäjän olisi kuitenkin pidättäydyttävä pyytämästä toistuvasti yksityishenkilöä tekemään valinta, jos tällainen valinta on jo

tehty, tekemästä suostumuksen peruuttamisesta huomattavasti työläämpää kuin sen antamisesta, tekemästä tiettyjen valintojen tekemisestä vaikeampaa tai enemmän aikaa vievää kuin toisten tai käyttämästä oletusasetuksia, joita on erittäin vaikea muuttaa, jolloin kohtuuttomasti vaikutetaan yksityishenkilön päätöksentekoon tavalla, joka vääristää ja haittaa heidän itsemääräämisoikeuttaan, päätöksentekoaan ja valinnanmahdollisuuttaan. Mekanismin, jolla yksityishenkilöt saadaan tekemään päätöksiä, olisi oltava selkeä ja helppokäyttöinen, eikä vaihtoehtojen suhteellisella sijoituksella saisi pyrkiä vaikuttamaan yksityishenkilön päätökseen. Yksityishenkilöille tässä yhteydessä annettavat tiedot olisi esitettävä tiiviisti selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä ja ne olisi asetettava helposti, näkyvästi ja suoraan saataville.

- (76) Poliittisen mainonnan julkaisijoita, jotka ovat mainonnan näyttämistekniikoiden tarjoajia tai käyttäjiä, olisi kannustettava tarjoamaan ratkaisuja, joilla minimoidaan syrjinnän mahdollisuus henkilötietojen käsittelyyn perustuvassa poliittisen mainonnan näyttämisessä.
- (77) Kohdentamistekniikat ja mainonnan näyttämistekniikat, joihin sisältyy profilointia, jossa käytetään asetuksessa (EU) 2016/679 ja asetuksessa (EU) 2018/1725 tarkoitettuja erityisiä henkilötietoryhmiä, olisi kiellettävä poliittisen verkkomainonnan yhteydessä. Asetuksen (EU) 2016/679 9 artiklan 2 kohdassa ja asetuksen (EU) 2018/1725 10 artiklan 2 kohdassa säädettyjä poikkeuksia ei pitäisi voida soveltaa kyseisten tekniikoiden käyttämiseksi poliittisen verkkomainonnan yhteydessä. Sellaisten kohdentamistekniikoiden ja mainosten näyttämistekniikoiden käyttö, joihin liittyy muuta henkilötietojen käsittelyä, erityisiä henkilötietoryhmiä lukuun ottamatta, olisi sallittava poliittisen verkkomainonnan yhteydessä vain, jos se perustuu rekisteröidyltä heidän nimenomaisella suostumuksellaan kerättyihin henkilötietoihin, jotka on annettu erikseen poliittista mainontaa varten. Kun otetaan huomioon poliittisten puolueiden, säätiöiden, yhdistysten tai muiden voittoa tavoittelemattomien elinten rooli demokratiassamme, tällaiset rajoitukset eivät saisi vaikuttaa niiden mahdollisuuksiin viestiä jäsentensä ja entisten jäsentensä kanssa ja levittää poliittiseen toimintaansa liittyvää tietoa, kuten uutiskirjeitä, kun se perustuu yksinomaan tilaustietoihin ja niille toimitettuihin henkilötietoihin. Asetuksia (EU) 2016/679 ja (EU) 2018/1725 sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn, ja nimenomainen suostumus olisi ymmärrettävä kyseisissä asetuksissa tarkoitetuksi suostumukseksi. Kun kohdentamistekniikoita ja mainosten näyttämistekniikoita käytetään tässä asetuksessa säädetyn edellytyksin, ne voivat olla hyödyllisiä poliittisen mainonnan ja tiedon levittämisessä sekä kansalaisten tavoittamisessa ja heille tiedottamisessa.
- (78) Rekisterinpitäjien ei pitäisi käyttää kolmansilta osapuolilta saatuja henkilötietoja poliittisen mainonnan kohdentamiseen tai näyttämiseen. Manipuloivan mikrokohdentamisen estämiseksi on olennaisen tärkeää, että poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat toteuttavat erityisiä toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että poliittisen mainonnan kohdentamista ja näyttämistä varten kerättävät ja käsiteltävät henkilötiedot rajoitetaan siihen, mikä on tarpeen kyseiseen tarkoitukseen nähden, esimerkiksi rajoittamalla palvelujen vastaanottajille tarjottavien kohdentamista ja mainosten näyttämistä koskevien vaihtoehtojen saatavuus niihin, jotka edellyttävät ainoastaan enintään viiden ryhmän yhdistelmää.
- (79) Vaatimus siitä, että poliittisen mainonnan kohdentaminen tai näyttäminen ei saa perustua profilointiin, jossa käytetään erityisiä henkilötietoryhmiä, kattaa profiloinnin, jossa käytetään sellaisista henkilötiedoista evaluoituja erityisiä henkilötietoryhmiä, jotka eivät itse ole erityisiä henkilötietoryhmiä. Näin voi olla esimerkiksi silloin, jos rekisterinpitäjä käyttää henkilötietoja, jotka eivät ole erityisiä henkilötietoryhmiä, luokitellakseen rekisteröityjä tietyn uskonnollisen, filosofisen tai poliittisen vakaumuksen perusteella, ja riippumatta siitä, pitääkö tällainen luokittelu paikkansa. Sillä, kuinka ryhmä on nimetty, ei pitäisi olla merkitystä, jos henkilötietojen käsittelyssä paljastuu erityinen henkilötietoryhmä. Jos verkkoyhteisöpalvelun käyttäjä käy tietyllä sivulla tai käyttää sovellusta tai muuta verkkotoimintoa tai -palvelua, johon yksi tai useampi asetuksen (EU) 2016/679 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ryhmä liittyy ja tapauksen mukaan antaa henkilötietoja rekisteröityessään, tehdessään verkossa tilauksen tai ollessaan muutoin vuorovaikutuksessa verkkoyhteisön kanssa, kyseisen verkkoyhteisöpalvelun suorittamaa

henkilötietojen käsittelyä olisi pidettävä kyseisessä artiklassa tarkoitettuna ”erityisiä henkilötietoryhmiä koskevana käsittelynä”, joka on periaatteessa kiellettyä, jos tästä tietojenkäsittelystä voi ilmetä johonkin näihin ryhmiin kuuluva tieto, riippumatta siitä, koskeeko kyseinen tieto verkkoyhteisön käyttäjää vai muuta luonnollista henkilöä. Näin on riippumatta siitä, oliko rekisteröidylle ilmoitettu aikomuksesta käyttää näitä tietoja poliittisten mainosten kohdentamiseen tai näyttämiseen silloin, kun tiedot kerättiin.

- (80) Suostumus henkilötietojen käsittelyyn annetaan ja peruutetaan asetusten (EU) 2016/679 ja (EU) 2018/1725 mukaisesti. Tällainen suostumus olisi annettava selkeästi suostumusta ilmaisevalla toimella tai lausumalla, joka muodostaa vapaaehtoisen, erityisen, tietoisen ja yksiselitteisen ilmoituksen siitä, että rekisteröity hyväksyy henkilötietojen käsittelyn poliittista mainontaa varten. Tätä asetusta sovellettaessa suostumuksen olisi myös oltava nimenomainen ja se olisi annettava erikseen poliittista mainontaa varten. Tätä asetusta sovellettaessa, mukaan lukien erityisesti jos suostumus henkilötietojen käsittelyyn poliittisten mainosten kohdentamiseksi tai näyttämiseksi saadaan verkkopalvelun tarjoamisen aikana, rekisterinpitäjien olisi saatava suostumus esittämällä rekisteröidylle käyttäjäystävällinen ratkaisu suostumuksen antamiseen, muuttamiseen tai peruuttamiseen nimenomaisella, selkeällä ja yksinkertaisella tavalla. Rekisterinpitäjien ei pitäisi suunnitella, järjestää tai operoida rajapintojaan tavalla, jolla harhautetaan, manipuloidaan tai muutoin olennaisesti vääristetään tai haitataan rekisteröityjen kykyä tehdä vapaita ja tietoon perustuvia päätöksiä. Tätä asetusta sovellettaessa vaatimusta saada suostumus henkilötietojen käsittelyyn ei voida välttää toteamalla, että rekisteröity on saattanut kyseiset henkilötiedot yleisesti saataville. Olisi oltava yhtä helppoa peruuttaa suostumus henkilötietojen käsittelyyn poliittisen mainonnan kohdentamiseksi tai näyttämiseksi kuin antaa se. Suostumuksen epääminen tai sen peruuttaminen ei saisi olla rekisteröidylle vaikeampaa eikä viedä enempää aikaa kuin sen antaminen. Sähköisiä signaaleja, jotka ilmaisevat yksityishenkilön toiveen olla vastaanottamatta poliittista mainontaa, olisi kunnioitettava.
- (81) Unionin tuomioistuimen 4 päivänä heinäkuuta 2023 asiassa C-252/21, Meta Platforms ym. (Yhteisöpalvelun yleiset käyttöehdot) ⁽¹⁰⁾, antaman tuomion perusteella rekisteröityjen olisi poliittisen mainonnan yhteydessä voitava vapaasti kieltäytyä antamasta suostumustaan tiettyihin tietojenkäsittelytoimiin ilman, että heidän olisi pidättäydyttävä kokonaan verkkopalvelun käytöstä. Kuten unionin tuomioistuin on todennut, näille käyttäjille olisi tarjottava vastaava vaihtoehto, johon ei liity tällaisia tietojenkäsittelytoimia.
- (82) Hyvin nuoret henkilöt ovat erityisen haavoittuva ryhmä, jota voidaan käyttää hyväksi käyttämällä väärin kohdentamistekniikoita ja mainosten näyttämistekniikoita. Vaikka tällaisilla henkilöillä ei olisikaan vielä äänioikeutta, heihin voidaan yrittää vaikuttaa keskustelun manipuloimiseksi. Kohdentamistekniikat tai mainosten näyttämistekniikat, joihin sisältyy sellaisen rekisteröidyn henkilötietojen käsittelyä, jonka tiedetään kohtuullisen varmasti olevan vähintään yhden vuoden alle kansallisten sääntöjen mukaisen äänestysikänsä, olisi sen vuoksi kiellettävä.
- (83) Avoimuuden ja vastuuvollisuuden lisäämiseksi rekisterinpitäjien olisi otettava käyttöön lisää avoimuusvaatimuksia käyttäessään poliittisen verkkomainonnan yhteydessä kohdentamistekniikoita ja mainosten näyttämistekniikoita, joihin liittyy henkilötietojen käsittelyä. Tällaisiin vaatimuksiin olisi kuuluttava muun muassa sellaisten toimintaperiaatteiden hyväksyminen, joissa kuvaillaan, miten tällaisia tekniikoita ja keskeisiä parametreja käytetään, pidetään kirjaa niiden käytöstä, suoritetaan vuotuinen arviointi näiden tekniikoiden käytöstä perusoikeuksille ja -vapauksille aiheutuvista riskeistä ja annetaan yhdessä maininnan kanssa siitä, että mainos on poliittinen mainos, lisätietoja, joiden perusteella yksityishenkilö, jota asia koskee, pystyy ymmärtämään käytetyn logiikan.

⁽¹⁰⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 4.7.2023, Meta Platforms ym. (Yhteisöpalvelun yleiset käyttöehdot), C-252/21, ECLI:EU:C:2023:537.

- (84) Avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta koskevia vaatimuksia olisi sovellettava kaikkiin rekisterinpitäjiin riippumatta siitä, toimiiko rekisterinpitäjä omissa nimissään, toimiiko se yhdessä poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan kanssa vai onko se sama taho kuin poliittisen mainonnan julkaisija. Jos rekisterinpitäjä on eri kuin poliittisen mainonnan julkaisija, rekisterinpitäjän olisi toimitettava poliittisen mainonnan julkaisijalle sisäiset toimintaperiaatteet ja varmistettava, että tämän asetuksen noudattamiseksi tarvittavat muut tiedot välitetään oikea-aikaisesti ja paikkansapitävinä poliittisen mainonnan julkaisijalle.
- (85) Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien olisi toimitettava poliittisen mainonnan julkaisijoille tiedot, joita nämä tarvitsevat täyttääkseen tämän asetuksen mukaiset velvoitteensa. Tällaisten tietojen toimittaminen voitaisiin automatisoida ja sisällyttää standardien perusteella tavanomaisiin liiketoimintaprosesseihin.
- (86) Jotta yksityishenkilöillä olisi paremmat mahdollisuudet käyttää tietosuojaoikeuksiaan, poliittisen mainonnan julkaisijoiden olisi tarjottava rekisteröidyille, joita asia koskee, lisätietoja ja toimivia välineitä, joilla tuetaan heidän unionin tietosuojalainsäädännön mukaisten oikeuksiensa käyttöä, mukaan lukien oikeus muuttaa henkilötietoaan tai peruuttaa suostumuksensa, kun he ovat poliittisen mainonnan kohteena. Näiden tietojen olisi myös oltava helposti saatavilla suoraan avoimuusilmoituksesta. Yksityishenkilöiden käytettävissä olevien heidän oikeuksiensa käyttöä tukevien välineiden avulla olisi voitava tosiasiallisesti välttää yksityishenkilön päätyminen poliittisten mainosten kohteeksi ja estää tiettyihin kriteereihin perustuva kohdentaminen yhden tai useamman tietyn rekisterinpitäjän taholta.
- (87) Tiedot, jotka on annettava kaikkien tämän asetuksen mukaisten kohdentamistekniikoiden ja mainosten näyttämistekniikoiden käyttöön sovellettavien vaatimusten mukaisesti, olisi esitettävä helposti saatavilla olevassa muodossa ja selvästi näkyvällä ja käyttäjystävällisellä tavalla, johon sisältyy selkeä kielen käyttö, ja niin että ne ovat esteettömästi vammaisten henkilöiden saatavilla.
- (88) On aiheellista vahvistaa säännöt kohdentamista ja mainosten näyttämistä koskevien tietojen toimittamisesta muille asiasta kiinnostuneille tahoille. Sovellettavan järjestelmän olisi oltava johdonmukainen avoimuusvaatimukseen liittyvien tietojen toimittamista koskevan järjestelmän kanssa.
- (89) Kolmanteen maahan sijoittautuneiden poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien, jotka tarjoavat palveluja unionissa, olisi nimettävä unionissa valtuutettu laillinen edustaja, jonka kunkin jäsenvaltion nimeämä toimivaltainen viranomainen rekisteröi, jotta tämän asetuksen tuloksellinen valvonta näiden palveluntarjoajien osalta olisi mahdollista. Laillinen edustaja voi olla asetuksen (EU) 2016/679 27 artiklan perusteella nimetty edustaja tai asetuksen (EU) 2022/2065 13 artiklan perusteella nimetty edustaja. Jäsenvaltioiden olisi pidettävä julkisesti saatavilla olevaa rekisteriä kaikista laillisista edustajista, jotka on rekisteröity niiden alueella tämän asetuksen nojalla, ja komission olisi perustettava julkisesti saatavilla oleva portaali, joka on linkitetty jäsenvaltioiden tarjoamiin verkkosivustoihin, ja pidettävä sitä yllä. Kun otetaan huomioon tämän vaatimuksen merkitys sille, että tämä asetus pannaan tehokkaasti täytäntöön kolmanteen maahan sijoittautuneiden poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien osalta ja että kaikilla poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajilla säilyy sisämarkkinoilla tasapuoliset toimintaedellytykset, jäsenvaltioiden olisi nimetyn laillisen edustajan puuttuessa toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet tämän asetuksen noudattamisen varmistamiseksi, mukaan lukien asiaankuuluvien poliittisten mainosten julkaisemisen tai levittämisen lopettaminen, jos asetuksen noudattamista ei voida muulla tavoin varmistaa.
- (90) Tämän asetuksen tuloksellisen valvonnan varmistamiseksi on tarpeen antaa valvontaviranomaisille toimivalta seurata ja valvoa asiaa koskevien sääntöjen noudattamista ja varmistaa, että niillä on tämän asetuksen mukaisten tehtäviensä suorittamiseen tarvittavat keinot. Kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestelmästä riippuen ja voimassa olevan unionin oikeuden, mukaan lukien asetus (EU) 2016/679 ja asetus (EU) 2022/2065, mukaisesti tähän tehtävään voidaan nimetä eri kansallisia oikeus- tai hallintoviranomaisia.

- (91) Jäsenvaltioiden olisi nimettävä tämän asetuksen mukaista verkossa toimivien välityspalvelujen valvontaa varten toimivaltaiset viranomaiset ja varmistettava, että valvonta on johdonmukaista asetuksen (EU) 2022/2065 49 artiklan nojalla nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten suorittaman valvonnan kanssa. Kyseisen asetuksen mukaisesti nimettyjen digitaalisten palvelujen koordinaattoreiden olisi joka tapauksessa oltava kussakin jäsenvaltiossa vastuussa kansallisen tason koordinoinnin varmistamisesta näissä asioissa ja tarvittaessa osallistuttava rajat ylittävään yhteistyöhön muiden digitaalisten palvelujen koordinaattoreiden kanssa kyseisessä asetuksessa säädettyjen mekanismien mukaisesti. Tämän asetuksen soveltamisen yhteydessä kyseinen mekanismi olisi rajattava koskemaan digitaalisten palvelujen koordinaattorien välistä kansallista yhteistyötä eikä siihen pitäisi sisältyä asetuksen (EU) 2022/2065 mukaista laajentumista unionin tasolle. Siltä osin kuin komissiolla on yksinomainen toimivalta valvoa, että asetuksessa (EU) 2022/2065 tarkoitettujen erittäin suuret verkkoalustat ja erittäin suuret verkossa toimivat hakukoneet noudattavat mainitussa asetuksessa säädettyjä velvoitteita, komission olisi arvioitava, noudattavatko nämä toimijat poliittisten verkkomainosten eurooppalaista rekisteriä koskevia velvoitteitaan.
- (92) Niiden tämän asetuksen näkökohtien valvontaa varten, jotka eivät kuulu valvontaviranomaisten toimivaltaan asetusten (EU) 2016/679 ja (EU) 2018/1725 nojalla, jäsenvaltioiden olisi nimettävä toimivaltaiset viranomaiset valvomaan asiaa koskevien sääntöjen noudattamista. Perusoikeuksien ja -vapauksien, oikeusvaltioperiaatteen, demokratian periaatteiden ja poliittisen mainonnan valvontaan kohdistuvan yleisen luottamuksen tukemiseksi on välttämätöntä, että tällaiset viranomaiset ovat puolueettomia, rakenteellisesti riippumattomia ulkoisesta vaikuttamisesta tai poliittisesta painostuksesta ja että niillä on asianmukaiset valtuudet toteuttaa tosiasiallista seurantaa ja tarvittavia toimenpiteitä tämän asetuksen ja erityisesti sen merkintöjä ja avoimuutta koskevien vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi. Vaikka jäsenvaltiot voivat nimetä erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU⁽¹⁾ 30 artiklan mukaiset kansalliset sääntelyviranomaiset tai -elimet, ne voivat nimetä myös muita viranomaisia, kuten vaali- tai oikeusviranomaisia.
- (93) Valvontaviranomaisten tukemiseksi niiden tehtävissä komission olisi pyydettävä Euroopan tietosuojaneuvostoa laatimaan asetuksen (EU) 2016/679 51 artiklassa tarkoitetuille valvontaviranomaisille ohjeita erityisten henkilötietoryhmien käsittelystä poliittisten mainosten kohdentamiseksi tai näyttämiseksi, mukaan lukien edellytykset suostumuksen saamiselle poliittisten mainosten kohdentamista tai näyttämistä varten sekä tällaisten viranomaisten ja muiden tässä asetuksessa säädettyjen vaatimusten soveltamisesta ja täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten välinen yhteistyö.
- (94) Asetuksen (EU) 2016/679 mukaisia riippumattomia valvontaviranomaisia olisi tuettava, jotta ne voivat hyödyntää täysimääräisesti kyseisen asetuksen mukaisia valtuuksiaan ja valvoa tässä asetuksessa säädettyä henkilötietojen suojaa, myös yhteistyömenettelyä, yhdenmukaisuusmekanismeja ja erityisesti kiireellistä menettelyä soveltaen. Vaaleja tai kansanäänestyksiä edeltävä ajanjakso on erityisen tärkeä poliittisessa kampanjoinnissa ja kansalaisyhteiskunnan vaikuttamisessa, jotta nämä voivat muodostaa poliittisia mielipiteitä ja käyttää äänioikeuttaan. Se on myös erityisen herkkä ajankohta sovellettavien sääntöjen rikkomisille, koska ollakseen tehokkaita korjaavien toimien on yleensä oltava käytössä ennen vaaleja. Tämän vuoksi poliittisen mainonnan kohdentamista varten tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettavien sääntöjen rikkomisilla voi kyseisenä ajankohtana olla erityisen merkittäviä kielteisiä vaikutuksia kansalaisten oikeuksiin, myös heidän vapauteensa muodostaa mielipiteensä ilman epäasianmukaista vaikuttamista ja tiedonvälityksen vapauten. Jotta voidaan varmistaa nopeat toimet yksityishenkilöiden oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi vaaleissa äänestämistä edeltävänä ratkaisevan tärkeänä aikana, tietosuojaviranomaisten olisi varmistettava, että ne voivat toimia nopeasti asianomaisten rekisteröityjen oikeuksien täytäntöönpanemiseksi. Tätä varten tietosuojaviranomaisten olisi käytettävä asetuksessa (EU) 2016/679 säädettyjä välineitä tehdäkseen yhteistyötä ja avustaakseen toisiaan, mihin voi kuulua tapauksen mukaan mainitun asetuksen 66 artiklassa säädetty kiireellinen menettely.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1).

- (95) Vaikka tämän asetuksen soveltamisesta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset eivät saa poiketa asetuksen (EU) 2016/679 soveltamisesta vastaavien, mainitun asetuksen 51 artiklassa tarkoitettujen valvontaviranomaisten tekemistä päätöksistä, kyseisten toimivaltaisten viranomaisten voi tämän asetuksen soveltamiseksi olla tarpeen arvioida, onko poliittinen mainonta kyseisen asetuksen mukaista. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaan näiden toimivaltaisten viranomaisten ja näiden valvontaviranomaisten olisi tehtävä keskenään vilpittömää yhteistyötä ja toimittava valtuuksiansa ja toimivaltansa mukaisesti, jotta voidaan varmistaa molempien asetusten johdonmukainen soveltaminen.
- (96) Jos unionin lainsäädännössä on jo sääntöjä, jotka koskevat tietojen antamista toimivaltaisille viranomaisille ja näiden viranomaisten kanssa tehtävää ja niiden välistä yhteistyötä, kuten asetuksen (EU) 2022/2065 9 artikla tai asetuksessa (EU) 2016/679 vahvistetut säännöt, näitä sääntöjä olisi sovellettava soveltuvin osin tämän asetuksen asiaa koskeviin säännöksiin.
- (97) Tämän asetuksen säännösten tehokkaan soveltamisen, valvonnan ja täytäntöönpanon tukemiseksi sekä rajoittamatta asetusten (EU) 2016/679, (EU) 2018/1725 ja (EU) 2022/2065 soveltamista on tarpeen määrittää, minkä toimivaltaisen viranomaisen olisi oltava vastuussa, jos palveluja tarjotaan useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa tai jos poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaja harjoittaa pääasiallista toimintaansa sen jäsenvaltion ulkopuolella, jossa sen päätoimipaikka tai nimetty laillinen edustaja sijaitsee. Jos palveluntarjoaja tarjoaa poliittisen mainonnan palveluja useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa, sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tai toimivaltaisten viranomaisten, jossa poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan päätoimipaikka sijaitsee, olisi yleensä oltava vastuussa tämän asetuksen säännösten tosiasiallisesta soveltamisesta, valvonnasta ja täytäntöönpanosta. Määrittäessään, missä poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajalla on päätoimipaikka, toimivaltaisten viranomaisten olisi otettava huomioon se, missä palveluntarjoajalla on pääkonttori tai sääntömääräinen kotipaikka, jossa keskeisiä taloudellisia toimintoja ja operatiivista valvontaa harjoitetaan.
- (98) Kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten olisi tutkinta- ja täytäntöönpanovaltuuksiaan käyttäessään tehtävä yhteistyötä ja avustettava toisiaan tarpeen mukaan. Jos tämän asetuksen epäilty rikkominen koskee vain sellaisen jäsenvaltion toimivaltaista viranomaista tai toimivaltaisia viranomaisia, jossa poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan päätoimipaikka ei sijaitse, asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen tai asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten olisi ilmoitettava asiasta päätoimipaikan toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka olisi arvioitava asia ja tarvittaessa toteutettava tarvittavat tutkinta- ja täytäntöönpanotoimenpiteet.
- (99) Tämän asetuksen säännösten tehokkaan soveltamisen ja täytäntöönpanon helpottamiseksi edelleen rajatylittävien palvelujen tarjoamisen yhteydessä, jos tämän asetuksen väitetyn rikkomisen tutkinta koskee poliittisen mainonnan palvelujen tarjoamista yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, jossa palveluntarjoajalla ei ole päätoimipaikkaa, päätoimipaikan toimivaltaisen viranomaisen olisi voitava käynnistää ja johtaa yhteistä tutkintaa, johon asianomainen toimivaltainen viranomainen tai asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset osallistuvat.
- (100) Tämän asetuksen valvonnassa toimivaltaisten viranomaisten olisi tehtävä yhteistyötä sekä unionin että kansallisella tasolla hyödyntäen parhaalla mahdollisella tavalla olemassa olevia rakenteita, myös kansallisia yhteistyöverkostoja, vaaliyhteistyöverkostoista, läpinäkyvyydestä verkossa, suojautumisesta kyberturvallisuuden häiriötilanteilta sekä disinformaatiokampanjoiden torjumisesta Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä 12 päivänä syyskuuta 2018 annetussa komission suosituksessa tarkoitettua Euroopan unionin vaaliyhteistyöverkostoa, asetuksella (EU) 2022/2065 perustettua Euroopan digitaalisten palvelujen lautakuntaa ja direktiivillä 2010/13/EU perustettua audiovisuaalisten mediapalvelujen eurooppalaisten sääntelyviranomaisten ryhmää tapauksen mukaan. Tällaisella yhteistyöllä olisi helpotettava nopeaa ja suojattua tiedonvaihtoa kysymyksistä, jotka liittyvät näiden viranomaisten tämän asetuksen mukaisten valvonta- ja täytäntöönpanotehtävien hoitamiseen, myös tunnistamalla yhteisesti sääntöjen rikkomisia, jakamalla havaintoja ja asiantuntemusta sekä pitämällä yhteyttä asiaa koskevien sääntöjen soveltamisen ja täytäntöönpanon osalta.

- (101) Jotta varmistetaan kaikkien toimivaltaisten viranomaisten välinen tehokas ja jäsenneily yhteistyö tämän asetuksen kaikkien näkökohtien osalta, jäsenvaltioiden nimeämien kansallisten yhteyspisteiden olisi kokoonnuttava säännöllisesti unionin tasolla kansallisten yhteyspisteiden verkostossa. Yhteistyön sekä tietojen ja käytäntöjen vaihdon vahvistamiseksi unionin tasolla kyseisen verkoston olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä Euroopan unionin vaaliyhteistyöverkoston, audiovisuaalisten mediapalvelujen eurooppalaisten sääntelyviranomaisten ryhmän ja muiden asiaankuuluvien verkostojen tai elinten kanssa.
- (102) Tässä asetuksessa säädettyjen velvoitteiden tuloksellisen soveltamisen helpottamiseksi on tarpeen valtuuttaa kansalliset viranomaiset pyytämään poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajilta asiaankuuluvat poliittisen mainonnan avoimuutta koskevat tiedot. Toimivaltaisille viranomaisille annettavat tiedot voivat koskea mainoskampanjaa, olla vuositasolla koottuja tietoja tai koskea tiettyjä mainoksia. Sen varmistamiseksi, että tällaisia tietoja koskevat pyynnöt voidaan täyttää vaikuttavalla ja tehokkaalla tavalla ja jotta poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajille ei aiheutuisi kohtuuttomia rasitteita, on tarpeen asettaa näille pyynnöille tietyt edellytykset. Erityisesti vaaliprosessin oikea-aikaisen valvonnan varmistamiseksi poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien olisi vastattava toimivaltaisten viranomaisten pyyntöihin nopeasti ja tietyn määräajan kuluessa. Vaaleja tai kansanäänestystä edeltävän viimeisen kuukauden aikana näiden velvoitteiden rikkomisen olisi katsottava vaikuttavan kielteisesti ja vakavasti yksityishenkilöiden oikeuksiin, minkä vuoksi poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien olisi toimitettava pyydetty tiedot tietyn lyhyemmän ajan kuluessa. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien, jotka ovat direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1 ja 2 kohdan edellytykset täyttäviä mikroyrityksiä tai pienyrityksiä, olisi toimitettava pyydetty tiedot ilman aiheutonta viivytystä ja, mikäli mahdollista, ennen vaalien tai kansanäänestyksen ajankohtaa. Oikeusvarmuuden vuoksi ja puolustautumisoikeuksien noudattamiseksi toimivaltaisen viranomaisen tietojen toimittamista koskevissa pyynnöissä olisi oltava riittävät perustelut ja tiedot käytettävissä olevista muutoksenhakukeinoista.

Tällaisia perusteluita ei välttämättä vaadita, jos tietopyynnön syiden ilmaiseminen vaarantaisi selvästi rikosten tai vakavien hallinnollisten rikkomusten estämisen, havaitsemisen tai tutkimisen tai syytteen nostamisen niistä. Tällaisen poikkeuksen oikeuttavan hallinnollisen rikkomuksen vakavuus olisi määritettävä ottaen huomioon paitsi tämän asetuksen nojalla määrättävän sakon tai seuraamuksen määrä myös kielteiset vaikutukset, joita sillä voi olla vaaleihin tai kansanäänestykseen tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessiin. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien olisi nimettävä yhteystaho yhteydenpitoon toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Tällaiset yhteystahot voivat olla sähköisiä. Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy ilmi, että sekä luonnollisten henkilöiden että oikeushenkilöiden suojaaminen julkisen vallan mielivaltaiselta tai suhteettomalta puuttumiselta niiden yksityisen toiminnan alaan on unionin oikeuden yleinen periaate. Henkilö voi vedota tähän suojaan unionin oikeudessa perusoikeuskirjan 47 artiklan ensimmäisessä kohdassa taattuna oikeutena riitauttaakseen tuomioistuimessa henkilölle vastaisen toimen, kuten tietojen luovuttamiseen velvoittavan päätöksen tai kyseisen päätöksen noudattamatta jättämisestä määrätyn seuraamuksen.

- (103) Jäsenvaltioiden olisi nimettävä toimivaltainen viranomainen unionin tason kansalliseksi yhteyspisteeksi tämän asetuksen soveltamista varten. Yhteyspisteen olisi mahdollisuuksien mukaan oltava Euroopan vaaliyhteistyöverkoston jäsen. Kansallisen yhteyspisteen olisi helpotettava toimivaltaisten viranomaisten yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä niiden valvonta- ja täytäntöönpanotehtävissä, erityisesti toimimalla välittäjänä muiden jäsenvaltioiden kansallisten yhteyspisteiden ja oman jäsenvaltionsa muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.
- (104) Jäsenvaltioiden viranomaisten olisi varmistettava, että jos rahoittajat tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat rikkovat tässä asetuksessa säädettyjä velvoitteita, rikkomisesta määrätään sakkoja tai taloudellisia seuraamuksia tai tarvittaessa muita toimenpiteitä, myös uhkasakkoja. Tällöin niiden olisi otettava huomioon rikkomisen luonne, vakavuus, toistuvuus ja kesto sekä kyseessä oleva yleinen etu, toteutettujen toimien laajuus ja luonne ja tapauksen mukaan rikkomiseen syyllistyneen koko ja taloudellinen kapasiteetti. Lisäksi jäsenvaltioiden viranomaisten olisi otettava huomioon se, jättääkö asianomainen rahoittaja tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaja järjestelmällisesti tai toistuvasti noudattamatta näitä velvoitteita – myös mahdollisesti viivyttämällä tietojen toimittamista asiasta kiinnostuneille tahoille – sekä tarvittaessa se, toimiiko poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaja useissa

jäsenvaltioissa. Seuraamusten olisi oltava kussakin yksittäistapauksessa tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia ottaen asianmukaisesti huomioon riittävien ja helposti saatavilla olevien menettelytakeiden tarjoaminen ja erityisesti tarve varmistaa, että poliittinen keskustelu pysyy avoimena ja saavutettavana. Tietyillä velvoitteilla on ratkaiseva merkitys, jotta voidaan tehokkaasti saavuttaa tämän asetuksen tavoitteet, ja näiden velvoitteiden rikkomista olisi pidettävä erityisen vakavana.

- (105) Yksityishenkilöiden tai yhteisöjen olisi voitava tehdä valituksia toimivaltaisille viranomaisille ja ilmoittaa niille olosuhteista, jotka saattavat merkitä tämän asetuksen rikkomista. On syytä muistaa, että tässä yhteydessä voidaan soveltaa myös muita unionin lainsäädännössä säädettyjä hallinnollisia menettelyjä. Esimerkiksi rekisteröidyillä on oikeus tehdä valituksia asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti nimetyille valvontaviranomaisille henkilötietojensa käsittelyä koskevista rikkomuksista. Lisäksi myös yksityishenkilöiden tai yhteisöjen on mahdollista tehdä välityspalvelujen tarjoajia koskevia valituksia asetuksen (EU) 2022/2065 mukaisesti nimetyille digitaalisten palvelujen koordinaattoreille kyseisen asetuksen väitetyistä rikkomisista. Toimivaltaisten viranomaisten olisi käsiteltävä tällaiset valitukset, myös ilmoittamalla valituksen tekijälle sen johdosta toteutetuista toimista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta näitä menettelyjä tai muita käytettävissä olevia hallinnollisia menettelyjä tai oikeussuojakeinoja. Jos toimivaltaiselle viranomaiselle ilmoitetaan toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvasta valituksesta, sen olisi toimitettava valitus kyseiselle toimivaltaiselle viranomaiselle ilman aiheutonta viivytystä.
- (106) Toimivaltaisten viranomaisten tämän asetuksen mukaisten valtuuksien käyttöön olisi sovellettava unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti asianmukaisia menettelytakeita, mukaan lukien toimivat oikeussuojakeinot ja oikeudenmukainen menettely.
- (107) Palveluntarjoajille ja muille asiasta kiinnostuneille tahoille olisi annettava oikea-aikaista ja helposti saatavilla olevaa tietoa kansallisten vaalien ja kansanäänestysten päivämääristä, jotta voidaan tukea sitä, että nämä noudattavat tätä asetusta. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi julkaistava vaaliensa ja kansanäänestystensä päivämäärät ja tarvittaessa niiden kampanja-aikojen päivämäärät. Näiden tietojen olisi oltava helposti ja oikea-aikaisesti saatavilla. Jäsenvaltioiden olisi myös välittömästi näiden päivämäärien ilmoittamisen jälkeen annettava tämä tieto yleisölle komission tähän tarkoitukseen saataville asettaman portaalin kautta.
- (108) Komissiota kannustetaan laatimaan tarvittaessa ohjeita poliittisen mainonnan yksilöimisestä ja seuraamusten soveltamisesta, jotta voidaan tukea sitä, että kansalliset toimivaltaiset viranomaiset panevat tämän asetuksen tehokkaasti täytäntöön.
- (109) Tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädöksiä avoimuusilmoitukseen sisällytettävistä tiedoista ja kohdentamistekniikoiden ja mainosten näyttämistekniikoiden käyttöä koskevista tiedoista. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁽¹²⁾ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (110) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽¹³⁾ mukaisesti.

⁽¹²⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (111) Komission olisi kahden vuoden kuluessa kustakin Euroopan parlamentin vaaleista annettava julkinen kertomus tämän asetuksen arvioinnista ja uudelleentarkastelusta. Kertomusta laatiessaan komission olisi otettava huomioon tämän asetuksen täytäntöönpano myös muiden unionissa järjestettävien vaalien ja kansanäänestysten yhteydessä.
- (112) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, joita ovat poliittisen mainonnan ja siihen liittyvien palvelujen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan edistäminen ja kohdentamistekniikoiden ja mainosten näyttämistekniikoiden käyttöä poliittisen mainonnan julkaisemisen ja levittämisen yhteydessä koskevien sääntöjen vahvistaminen, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi hyväksyä tämän asetuksen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (113) Tämä asetus ei rajoita niiden sääntöjen soveltamista, joista säädetään direktiiveissä 2000/31/EY⁽¹⁴⁾, 2002/58/EY⁽¹⁵⁾, 2005/29/EY⁽¹⁶⁾, 2006/114/EY⁽¹⁷⁾, 2006/123/EY⁽¹⁸⁾, 2010/13/EU, 2011/83/EU⁽¹⁹⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/1150⁽²⁰⁾ sekä asetuksessa (EU) 2022/2065, mukaan lukien kyseisen asetuksen 4, 5, 6 ja 8 artiklassa säädetyt välityspalvelujen tarjoajien vastuuta koskevat säännöt. Tällä asetuksella olisi täydennettävä unionin tietosuojasäännöstöä, erityisesti asetuksia (EU) 2016/679 ja (EU) 2018/1725 sekä direktiiviä 2002/58/EY.
- (114) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu asetuksen (EU) 2018/1725 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja hän on antanut lausunnon 20 päivänä tammikuuta 2022⁽²¹⁾,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja tavoitteet

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/31/EY, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2000, tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista ("direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä") (EYVL L 178, 17.7.2000, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).

⁽¹⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/29/EY, annettu 11 päivänä toukokuuta 2005, sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi) (EUVL L 149, 11.6.2005, s. 22).

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/114/EY, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, harhaanjohtavasta ja vertailevasta mainonnasta (EUVL L 376, 27.12.2006, s. 21).

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, palveluista sisämarkkinoilla (EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36).

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/83/EU, annettu 25. lokakuuta 2011, kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 64).

⁽²⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1150, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, oikeudenmukaisuuden ja avoimuuden edistämisestä verkossa toimivien välityspalvelujen yrityskäyttäjää varten (EUVL L 186, 11.7.2019, s. 57).

⁽²¹⁾ EUVL C 145, 1.4.2022, s. 12.

- a) yhdenmukaistetut säännöt, mukaan lukien avoimuusveloitteet ja niihin liittyvät huolellisuusveloitteet, joita sovelletaan poliittisen mainonnan ja siihen liittyvien palvelujen tarjoamiseen ja tapauksen mukaan rahoittajiin ja jotka koskevat tällaisten palvelujen tarjoamiseen sisämarkkinoilla liittyvien tietojen keräämistä, säilyttämistä, esittämistä ja julkaisemista;
- b) yhdenmukaistetut säännöt, jotka koskevat sellaisten kohdentamistekniikoiden ja mainosten näyttämistekniikoiden käyttöä, joihin liittyy henkilötietojen käsittelyä poliittisen verkkomainonnan tarjoamisen yhteydessä;
- c) säännöt, jotka koskevat tämän asetuksen valvontaa ja täytäntöönpanoa, myös toimivaltaisten viranomaisten välisen yhteistyön ja koordinoinnin osalta.

2. Poliittisia mielipiteitä ja muuta toimituksellista sisältöä, jotka kuuluvat toimituksellisen vastuun piiriin, ei katsota poliittiseksi mainonnan riippumatta välineestä, jossa ne ilmaistaan, elleivät kolmannet osapuolet suorita erityistä maksua tai muuta korvausta niiden laatisesta, sijoittelusta, edistämisestä, julkaisemisesta, näyttämisestä tai levittämisestä tai näiden yhteydessä.

3. Yksityishenkilönä ilmaistuja poliittisia mielipiteitä ei katsota poliittiseksi mainonnan.

4. Tämän asetuksen tavoitteena on

- a) edistää poliittisen mainonnan ja siihen liittyvien palvelujen sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa;
- b) suojella Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia ja -vapauksia, erityisesti oikeutta yksityisyyteen ja henkilötietojen suojaan.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan poliittiseen mainontaan, jota unionissa levitetään tai tuodaan julkisuuteen yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa tai suunnataan unionin kansalaisille, riippumatta poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan sijoittautumispaikasta tai rahoittajan asuinpaikasta tai sijoittautumispaikasta ja käytetyistä keinoista.

2. Tämä asetusta ei vaikuta poliittisten mainosten sisältöön eikä unionin tai kansallisiin sääntöihin, joilla säännellään muita kuin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia poliittisen mainonnan näkökohtia, mukaan lukien säännöt poliittisen kampanjoinnin järjestämisestä, rahoituksesta ja toteuttamisesta, säännöt poliittista mainontaa tiettyinä ajanjaksoina koskevista yleisistä kielloista tai rajoituksista ja tapauksen mukaan säännöt vaalien kampanja-ajoista.

3. Tällä asetuksella ei rajoiteta seuraavissa säädöksissä vahvistettujen sääntöjen soveltamista:

- a) direktiivi 2000/31/EY;
- b) direktiivi 2002/58/EY;
- c) direktiivi 2005/29/EY;
- d) direktiivi 2006/114/EY;
- e) direktiivi 2006/123/EY;
- f) direktiivi 2010/13/EU;
- g) direktiivi 2011/83/EU;
- h) asetus (EU) 2019/1150;
- i) asetus (EU) 2022/2065.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'palvelulla' itsenäisenä ammatinharjoittajana suoritettavaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 57 artiklassa tarkoitettua taloudellista toimintaa, josta tavallisesti maksetaan korvaus;
- 2) 'poliittisella mainonnalla' viestin laadintaa, sijoittelua, edistämistä, julkaisemista, näyttämistä tai levittämistä millä tahansa välineellä, tavallisesti korvausta vastaan tai sisäisen toiminnan kautta tai osana poliittista mainoskampanjaa,
 - a) kun toteuttajana on poliittinen toimija itse tai hänen edukseen tai puolestaan joku muu, lukuun ottamatta luonteeltaan puhtaasti yksityisiä tai puhtaasti kaupallisia viestejä, tai
 - b) kun viesti on omiaan ja suunniteltu vaikuttamaan vaalien tai kansanäänestyksen tulokseen, äänestyskäyttämiseen tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessiin unionin tasolla taikka kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla;

tähän ei sisälly:

- i) jäsenvaltioiden tai unionin virallisista lähteistä peräisin olevat viestit, jotka koskevat yksinomaan vaalien tai kansanäänestysten järjestämistä ja niihin osallistumiseen, mukaan lukien ehdokkaiden ilmoittaminen tai kansanäänestyksen aihe, tai osallistumiseen kannustamiseen liittyviä menettelyjä;
 - ii) jäsenvaltion viranomaisen tai unionin, jäsenvaltion hallituksen jäsenet mukaan luettuina, toteuttama tai näiden eduksi tai puolesta tapahtuva julkinen viestintä, jolla pyritään tarjoamaan yleisölle virallista tietoa, edellyttäen, että se ei ole omiaan eikä suunniteltu vaikuttamaan vaalien tai kansanäänestyksen tulokseen, äänestyskäyttämiseen tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessiin; eikä
 - iii) ehdokkaiden esittely tätä varten varatuissa julkisissa tiloissa tai tiedotusvälineissä, joista nimenomaisesti säädetään laissa ja jotka annetaan käyttöön maksutta siten, että samalla varmistetaan ehdokkaiden yhdenvertainen kohtelu;
- 3) 'poliittisella mainoksella' millä tahansa välineellä julkaistua tai näytettyä yhtä poliittisen mainonnan tapausta;
 - 4) 'poliittisella toimijalla' mitä tahansa seuraavista:
 - a) asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 2 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä poliittista puoluetta tai tällaisen poliittisen puolueen toiminnan alaan suoraan tai välillisesti liittyvää yhteisöä;
 - b) asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltyä poliittista liittoa;
 - c) asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 2 artiklan 3 alakohdassa määriteltyä Euroopan tason poliittista puoluetta;
 - d) mihin tahansa unionin, kansallisen, alueellisen tai paikallisen tason vaalilla valittavaan toimeen tai poliittisen puolueen johtotehtäviin pyrkivää ehdokasta tai tällaisessa toimessa taikka johtotehtävässä toimivaa henkilöä;
 - e) unionin toimielinten jäsentä, lukuun ottamatta Euroopan unionin tuomioistuinta, Euroopan keskuspankkia ja tilintarkastustuomioistuinta, tai jäsenvaltion hallituksen tai alue- tai paikallishallinnon jäsentä;
 - f) poliittista kampanjaorganisaatiota, joka on perustettu yksinomaan vaikuttamaan vaalien tai kansanäänestyksen tulokseen, riippumatta siitä, onko tällainen organisaatio oikeushenkilö;
 - g) ketä tai mitä tahansa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka edustaa a–f alakohdassa tarkoitettuja henkilöitä tai organisaatioita tai toimii näiden puolesta ja edistää näiden poliittisia tavoitteita;

- 5) 'poliittisen mainonnan palvelulla' palvelua, joka koostuu poliittisesta mainonnasta, lukuun ottamatta asetuksen (EU) 2022/2065 3 artiklan g alakohdassa määriteltyä verkossa toimivaa välityspalvelua, jota tarjotaan vastikkeetta tietyn viestin laatimisesta, sijoittelusta, edistämisestä, julkaisemisesta, näyttämisestä tai levittämisestä;
- 6) 'poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa poliittisen mainonnan palveluja, lukuun ottamatta puhtaasti oheispalveluja;
- 7) 'poliittisella mainoskampanjalla' toisiinsa liittyvien poliittisten mainosten sarjan laadintaa, sijoittelua, edistämistä, julkaisemista, näyttämistä tai levittämistä poliittisesta mainonnasta tehdyn sopimuksen perusteella yhteisen valmistelun tai rahoituksen pohjalta;
- 8) 'erittäin suurella verkkoalustalla' verkkoalustaa, joka on nimetty erittäin suureksi verkkoalustaksi asetuksen (EU) 2022/2065 33 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
- 9) 'erittäin suurella verkossa toimivalla hakukoneella' hakukonetta, joka on nimetty erittäin suureksi verkossa toimivaksi hakukoneeksi asetuksen (EU) 2022/2065 33 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
- 10) 'rahoittajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka pyynnöstä tai puolesta poliittinen mainos laaditaan, sijoitellaan, sitä edistetään, se julkaistaan, näytetään tai sitä levitetään;
- 11) 'kohdentamistekniikoilla' tekniikoita, joita käytetään poliittisen mainoksen osoittamiseksi ainoastaan tietylle henkilölle tai henkilöröyhälle tai näiden jättämiseksi mainonnan ulkopuolelle henkilötietojen käsittelyn perusteella;
- 12) 'mainosten näyttämistekniikoilla' optimointitekniikoita, joita käytetään lisäämään henkilötietojen automaattisen käsittelyn perusteella poliittisen mainoksen levitystä, kattavuutta tai näkyvyyttä ja joita voidaan käyttää poliittisen mainoksen näyttämiseen ainoastaan tietylle henkilölle tai henkilöröyhälle;
- 13) 'poliittisen mainonnan julkaisijalla' poliittisen mainonnan palvelun tarjoajaa, joka julkaisee, näyttää tai levittää poliittista mainontaa minkä tahansa välineen kautta;
- 14) 'rekisterinpitäjällä' asetuksen (EU) 2016/679 4 artiklan 7 alakohdassa tai tapauksen mukaan asetuksen (EU) 2018/1725 3 artiklan 8 alakohdassa määriteltyä rekisterinpitäjää.

4 artikla

Sisämarkkinaperiaate

1. Jäsenvaltiot eivät poliittisen mainonnan avoimuuteen liittyvistä syistä saa pitää voimassa tai ottaa käyttöön tässä asetuksessa vahvistetuista säännöksistä poikkeavia säännöksiä tai toimenpiteitä.
2. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoamista ei avoimuuteen liittyvistä syistä saa kieltää eikä rajoittaa, myöskään maantieteellisesti, jos tämän asetuksen vaatimuksia noudatetaan.

5 artikla

Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaminen unionissa

1. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat eivät saa asettaa palvelujensa tarjoamiselle syrjiviä rajoituksia, jotka perustuvat yksinomaan rahoittajan asuinpaikkaan tai sijoittautumispaikkaan.

Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat eivät saa rajoittaa palvelujensa tarjoamista asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 2 artiklan 3 alakohdassa määritellylle Euroopan tason poliittiselle puolueelle tai Euroopan parlamentin poliittiselle ryhmälle yksinomaan sen sijoittautumispaikan perusteella.

2. Rajoittamatta tiukempien kansallisten sääntöjen soveltamista unionin tasolla tai kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla jäsenvaltiossa järjestettäviä vaaleja tai kansanäänestystä edeltävien viimeisten kolmen kuukauden aikana kyseisiin vaaleihin tai kansanäänestykseen liittyviä poliittisen mainonnan palveluja saa tarjota ainoastaan rahoittajalle tai rahoittajan puolesta toimivalle palveluntarjoajalle, joka ilmoittaa olevansa

- a) unionin kansalainen; tai
- b) kolmannen maan kansalainen, joka asuu pysyvästi unionissa ja jolla on äänioikeus kyseisissä vaaleissa tai kansanäänestyksessä asuinjäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti; tai
- c) unioniin sijoittautunut oikeushenkilö, joka ei ole viime kädessä kolmannen maan kansalaisen omistuksessa tai määräysvallassa, lukuun ottamatta b alakohdassa tarkoitettuja kolmansien maiden kansalaisia, tai kolmanteen maahan sijoittautuneen oikeushenkilön omistuksessa tai määräysvallassa.

II LUKU

POLIITTISEN MAINONNAN PALVELUJA KOSKEVAT AVOIMUUS- JA HUOLELLISUUSVELVOITTEET

6 artikla

Poliittisen mainonnan palveluja koskevat avoimuus- ja huolellisuusvelvoitteet

1. Poliittisen mainonnan palveluja on tarjottava avoimesti tässä artiklassa, 7-17 artiklassa ja 21 artiklassa säädettyjen velvoitteiden mukaisesti.
2. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on varmistettava, että poliittisen mainonnan palvelun tarjoamiseksi tehdyissä sopimusjärjestelyissä mahdollistetaan tämän asetuksen asiaankuuluvien säännösten noudattaminen, mukaan lukien vastuun jakamista koskevat säännökset ja tietojen täydellisyyttä ja paikkansapitävyyttä koskevat säännökset.

7 artikla

Poliittisen mainonnan palvelujen yksilöinti

1. Mainonnan palvelujen tarjoajan on vaadittava rahoittajia ja rahoittajien puolesta toimivia mainonnan palvelujen tarjoajia ilmoittamaan, onko mainontapalvelu, jonka ne ovat pyytäneet mainonnan palvelujen tarjoajaa suorittamaan, 3 artiklan 5 alakohdassa tarkoitettu poliittisen mainonnan palvelu, ja täyttävätkö ne jonkin 5 artiklan 2 kohdan vaatimuksista. Rahoittajien ja rahoittajien puolesta toimivien mainonnan palvelujen tarjoajien on annettava tällaiset ilmoitukset totuudenmukaisesti, ja ne ovat vastuussa niiden paikkansapitävyydestä.
2. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on varmistettava, että poliittisen mainonnan palvelun tarjoamiseksi tehdyissä sopimusjärjestelyissä edellytetään, että rahoittaja tai rahoittajien puolesta toimivat mainonnan palvelujen tarjoajat antavat tämän artiklan 1 kohdan mukaisen ilmoituksen ja 9 artiklan 1 kohdan, 11 artiklan 1 kohdan ja 12 artiklan 1 kohdan noudattamiseksi tarvittavat asiaankuuluvat tiedot. Tiedot on toimitettava täydellisinä, paikkansapitävinä ja ilman aiheetonta viivytystä.

3. Rahoittajien on toimitettava tiedot, joita poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat tarvitsevat noudattaakseen 9 artiklan 1 kohdan a, d, e ja f alakohtaa, 11 artiklan 1 kohdan a–d alakohtaa ja 12 artiklan 1 kohdan a, b, c, e, h ja k alakohtaa ja varmistettava niiden paikkansapitävyys ennen poliittisen mainoksen julkaisemista, näyttämistä tai levittämistä tai sen aikana.

Jos rahoittaja tai rahoittajan puolesta toimiva mainonnan palvelujen tarjoaja saa tietoonsa, että sen toimittamat tiedot ovat muuttuneet, sen on varmistettava, että päivitetty tiedot toimitetaan asianomaiselle poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajalle oikea-aikaisesti, täydellisinä ja paikkansapitävinä.

Jos rahoittaja tai rahoittajan puolesta toimiva poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaja saa tietoonsa, että poliittisen mainonnan julkaisijalle toimitetut tai tämän julkaisemat tiedot ovat puutteellisia tai virheellisiä, sen on otettava ilman aiheetonta viivytystä yhteyttä asianomaiseen poliittisen mainonnan julkaisijaan ja toimitettava tälle täydennetyt tai oikaistut tiedot.

4. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on vaadittava, että rahoittajat tai rahoittajien puolesta toimivat mainonnan palvelujen tarjoajat, jotka antavat tämän artiklan mukaisesti ilmoituksen tai tietoja, jotka ovat ilmeisen virheellisiä, korjaavat kyseisen ilmoituksen tai oikaisevat kyseiset tiedot. Rahoittajien tai rahoittajien puolesta toimivien mainonnan palvelujen tarjoajien on tehtävä tällaiset korjaukset tai oikaisut, joiden on oltava täydellisiä ja paikkansapitäviä, ilman aiheetonta viivytystä.

5. Verkko-rajapintaa käyttävien poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on varmistettava, että kyseinen verkko-rajapinta on suunniteltu ja järjestetty siten, että se auttaa rahoittajia ja rahoittajien puolesta toimivia mainonnan palvelujen tarjoajia noudattamaan tämän artiklan 1 kohdassa ja 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja velvoitteitaan.

8 artikla

Poliittisen mainoksen yksilöinti

1. Sen määrittämiseksi, onko viesti 3 artiklan 2 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua poliittista mainontaa, on otettava huomioon kaikki sen piirteet, mukaan lukien

- a) viestin sisältö;
- b) viestin rahoittaja;
- c) viestin välittämiseen käytetty kieli;
- d) asiayhteys, jossa viesti välitetään, mukaan lukien levityksen ajanjakso;
- e) tapa, jolla viesti laaditaan, sijoitellaan, sitä edistetään, se julkaistaan, näytetään tai sitä levitetään;
- f) kohdeyleisö;
- g) viestin tavoite.

2. Komissio laatii yhteiset ohjeet tämän artiklan asianmukaisen soveltamisen edistämiseksi.

9 artikla

Tietojen säilyttäminen

1. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on siltä osin kuin se on tarpeen tämän asetuksen noudattamiseksi säilytettävä palveluja tarjotessaan keräämänsä tiedot seuraavista:

- a) poliittinen mainos tai poliittinen mainoskampanja, johon palvelu tai palvelut liittyvät;

- b) yksilöity palvelu tai yksilöidyt palvelut, jotka ne tarjosivat poliittisen mainonnan yhteydessä;
- c) niiden tarjoamastaan palvelusta tai tarjoamistaan palveluista laskuttamat rahamäärät sekä sellaisten muiden etujen arvo, jotka on saatu osittaisena tai kokonaisuena vastineena tarjotusta palvelusta tai tarjotuista palveluista;
- d) tiedot c alakohdassa tarkoitettujen rahamäärien ja muiden etujen julkisesta tai yksityisestä alkuperästä sekä siitä, ovatko ne peräisin unionista vai sen ulkopuolelta;
- e) poliittisen mainoksen rahoittajan ja tarvittaessa tahon, jonka määräysvallassa rahoittaja viime kädessä on, henkilöllisyys ja yhteystiedot ja oikeushenkilöiden osalta niiden sijoittautumispaikka; ja
- f) tapauksen mukaan maininta vaaleista, kansanäänestyksestä tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessista, johon poliittinen mainos liittyy.

2. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on varmistettava kohtuullisin toimenpitein, että 1 kohdan mukaisesti säilytettävät tiedot ovat täydellisiä ja paikkansapitäviä.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen on oltava kirjallisessa tai sähköisessä muodossa. Tällaiset tiedot on säilytettävä koneellisesti luettavassa muodossa seitsemän vuoden ajan tapauksen mukaan joko viimeisen laadinnan, sijoittelun, edistämisen, julkaisemisen, näyttämisen tai levittämisen päivämäärästä.

4. Tätä artiklaa ei sovelleta direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1 kohdan edellytykset täyttäviin mikroyrityksiin, jos mainonnan palvelujen tarjoaminen on puhtaasti toisarvoista ja epäoleellista niiden pääasialliseen toimintaan nähden.

10 artikla

Tietojen toimittaminen poliittisen mainonnan julkaisijalle

1. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on varmistettava, että 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot toimitetaan oikea-aikaisesti, täydellisinä ja paikkansapitävinä poliittisen mainonnan julkaisijoille, jotta nämä voivat täyttää tämän asetuksen mukaiset velvoitteensa.

Kunkin poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan on toimitettava ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tiedot asianomaisen palvelun tarjoamisen aikana parhaiden käytäntöjen ja toimialan normien mukaisesti ja, jos se on teknisesti mahdollista, vakioidun automaattisen prosessin avulla.

Jos poliittisen mainonnan julkaisija on ainoa poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaja, rahoittajan on toimitettava asiaankuuluvat tiedot poliittisen mainonnan julkaisijalle.

2. Kun poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaja saa tietoonsa, että sen toimittamat tiedot ovat muuttuneet, sen on varmistettava, että päivitetty tiedot toimitetaan asianomaiselle poliittisen mainonnan julkaisijalle.

11 artikla

Jokaista poliittista mainosta koskevat merkintä- ja avoimuusveloitteet

1. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden on varmistettava, että jokaisen poliittisen mainoksen yhteydessä asetetaan saataville selkeällä, näkyvällä ja yksiselitteisellä tavalla seuraavat tiedot:

- a) maininta, että kyseessä on poliittinen mainos;
- b) poliittisen mainoksen rahoittajan henkilöllisyys ja tarvittaessa taho, jonka määräysvallassa rahoittaja viime kädessä on;

- c) tapauksen mukaan vaalit, kansanäänestys tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessi, johon poliittinen mainos liittyy;
- d) tarvittaessa maininta siitä, että poliittisessa mainoksessa on käytetty kohdentamis- tai mainosten näyttämistekniikoita;
- e) 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot sisältävä avoimuusilmoitus tai selkeä maininta siitä, mistä tällaiset tiedot ovat helposti ja suoraan saatavilla;

2. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden on varmistettava 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen täydellisyys. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden on varmistettava, että tieto siitä, mistä 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu avoimuusilmoitus on saatavilla, on paikkansapitävä.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on asetettava saataville käytetylle välineelle soveltuvien merkintöjen muodossa.

Näiden merkintöjen on oltava näkyviä, niiden on mahdollistettava se, että yksityishenkilöt voivat helposti tunnistaa poliittisen mainoksen sellaiseksi, ja niiden on pysyttävä paikallaan, jos poliittista mainontaa levitetään edelleen.

4. Komissio hyväksyy viimeistään 10 päivänä heinäkuuta 2025 täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan 3 kohdassa tarkoitettujen merkintöjen muoto ja malli. Näillä täytäntöönpanosäädöksillä varmistetaan, että merkinnät soveltuvat käytetylle välineelle, mukaan lukien audiovisuaaliset ja painetut tiedotusvälineet sekä verkossa ja verkon ulkopuolella tapahtuva mainonta, ottaen huomioon kyseisen välineen erityispiirteet ja uusin teknologian ja markkinoiden kehitys, asiaa koskeva tieteellinen tutkimus ja parhaat käytännöt.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 29 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

5. Jäsenvaltiot, mukaan lukien niiden toimivaltaiset viranomaiset, ja komissio kannustavat tämän artiklan asianmukaista soveltamista koskevien vapaaehtoisten käytännesääntöjen laatimiseen siten, että otetaan huomioon asiaankuuluvien palveluntarjoajien erityispiirteet sekä direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan edellytykset täyttävien mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten erityistarpeet.

12 artikla

Avoimuusilmoitukset

1. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden on varmistettava, että 11 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu avoimuusilmoitus sisältää seuraavat tiedot:

- a) rahoittajan ja tarvittaessa sen tahon henkilöllisyys, jonka määräysvallassa rahoittaja viime kädessä on, mukaan lukien näiden nimi, sähköpostiosoite ja postiosoite, jos se on julkistettu, ja jos rahoittaja ei ole luonnollinen henkilö, sen sijoittautumispaikan osoite;
- b) a alakohdassa vaaditut tiedot luonnollisesta henkilöstä tai oikeushenkilöstä, joka maksaa korvauksen poliittisesta mainonnasta, jos tämä henkilö on eri kuin rahoittaja tai taho, jonka määräysvallassa rahoittaja viime kädessä on;
- c) ajanjakso, jona poliittinen mainos on tarkoitus julkaista tai sitä on tarkoitus näyttää tai levittää;
- d) yhteenlasketut rahamäärät ja muiden sellaisten etujen yhteenlaskettu arvo, jotka poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat, mukaan lukien julkaisija, ovat saaneet osittaisena tai kokonaisuena vastineena poliittisen mainonnan palveluista ja tapauksen mukaan poliittisista mainoskampanjoista;
- e) tiedot d alakohdassa tarkoitettujen rahamäärien ja muiden etujen julkisesta tai yksityisestä alkuperästä sekä siitä, ovatko ne peräisin unionista vai sen ulkopuolelta;

- f) d alakohdassa tarkoitettujen rahamäärien ja arvon laskennassa käytetyt menetelmät;
 - g) tapauksen mukaan maininta vaaleista, kansanäänestyksistä tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosesseista, joihin poliittinen mainos liittyy;
 - h) jos poliittinen mainos liittyy tiettyihin vaaleihin tai kansanäänestyksiin, linkit virallisiin tietoihin kyseisiin vaaleihin tai kansanäänestykseen osallistumiseen liittyvistä menettelyistä;
 - i) tapauksen mukaan linkit 13 artiklassa tarkoitettuun poliittisten verkkomainosten eurooppalaiseen rekisteriin;
 - j) tiedot 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista mekanismeista;
 - k) tapauksen mukaan se, onko poliittisen mainoksen tai sen aikaisemman version aiempi julkaiseminen keskeytetty tai lopetettu tämän asetuksen rikkomisen vuoksi;
 - l) tapauksen mukaan maininta siitä, että poliittisessa mainoksessa on käytetty kohdentamistekniikoita tai mainosten näyttämistekniikoita, jotka perustuvat henkilötietojen käyttöön, 19 artiklan 1 kohdan c ja e alakohdassa tarkoitettut tiedot mukaan luettuina;
 - m) jos on tarpeen ja teknisesti toteutettavissa, poliittisen mainoksen kattavuus poliittisen mainoksen katselukertoina ja sitoutuneisuuden määränä.
2. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettut tiedot ovat täydelliset.

Poliittisen mainonnan julkaisijoiden on varmistettava 1 kohdan d, f, i, j ja m alakohdan tietojen paikkansapitävyys ennen poliittisen mainonnan julkaisemista, näyttämistä tai levittämistä ja sen aikana.

Jos poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaja saa tietoonsa, että poliittisen mainonnan julkaisijalle toimitetut tai tämän julkaisemat tiedot ovat puutteellisia tai virheellisiä, sen on otettava ilman aiheetonta viivytystä yhteyttä asianomaiseen poliittisen mainonnan julkaisijaan ja toimitettava sille täydennetyt tai oikaistut tiedot.

Jos poliittisen mainonnan julkaisija saa millä tahansa tavalla tietoonsa, että 11 artiklan 1 kohdassa ja tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot ovat puutteelliset tai virheelliset, sen on pyrittävä parhaansa mukaan ilman aiheetonta viivytystä täydentämään kyseisiä tietoja tai oikaisemaan ne, myös ottamalla yhteyttä rahoittajaan tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajiin.

Jos tietoja ei voida täydentää tai oikaista ilman aiheetonta viivytystä, poliittisen mainonnan julkaisija ei saa asettaa poliittista mainosta saataville tai sen on lopetettava ilman aiheetonta viivytystä poliittisen mainoksen julkaiseminen, näyttäminen tai levittäminen.

Poliittisen mainonnan julkaisijan on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava asianomaisille rahoittajille tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajille kaikista tämän kohdan 5 alakohdan nojalla tehdyistä päätöksistä.

3. Avoimuusilmoitukset on sisällytettävä jokaiseen poliittiseen mainokseen tai niiden on oltava aina helposti saatavilla koko poliittisen mainoksen julkaisuajan.

Avoimuusilmoitukset on pidettävä ajan tasalla poliittisen mainoksen koko julkaisuajan, esitettävä helposti saatavilla olevassa muodossa, ja ainakin silloin, jos poliittinen mainos asetetaan saataville sähköisesti, koneellisesti luettavassa muodossa. Ne on kirjoitettava poliittisen mainoksen kielellä. Unionissa palveluja tarjoavien poliittisen mainonnan julkaisijoiden on varmistettava, että avoimuusilmoitukset täyttävät sovellettavat esteettömyysvaatimukset, myös asettamalla tiedot saataville useamman kuin yhden aistikanavan kautta, jos se on teknisesti mahdollista.

Avoimuusilmoitusten on oltava selvästi näkyviä ja käyttäjäystävällisiä, mukaan lukien selkeän kielen käytön avulla.

4. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden on säilytettävä avoimuusilmoituksensa mahdollisine muutoksineen seitsemän vuoden ajan sen jälkeen, kun asianomainen poliittinen mainos on julkaistu viimeisen kerran.

5. Tämän artiklan 4 kohtaa ei sovelleta mikroyrityksiin, jotka täyttävät direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1 kohdan edellytykset, edellyttäen, että mainonnan palvelujen tarjoaminen on puhtaasti toisarvoista ja epäoleellista niiden pääasialliseen toimintaan nähden.

6. Siirretään komissiolle valta antaa 28 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan tätä asetusta lisäämällä alakohtia tämän artiklan 1 kohdan alakohtien luetteloon ja muuttamalla tämän artiklan 1 kohdan f alakohtaa teknologian kehityksen, markkinakäytäntöjen, asiaa koskevan tieteellisen tutkimuksen, toimivaltaisten viranomaisten suorittaman valvonnan ja toimivaltaisten elinten antaman asiaa koskevan ohjeistuksen kehityksen perusteella edellyttäen, että tällainen muuttaminen on poliittisen mainoksen laajemman asiayhteyden ja sen tavoitteiden ymmärtämisen kannalta tarpeen.

7. Komissio antaa viimeistään 10 päivänä heinäkuuta 2025 täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan avoimuusilmoituksen muoto ja annetaan sitä koskevia teknisiä eritelmiä, joilla varmistetaan, että se soveltuu käytetylle välineelle, mukaan lukien audiovisuaaliset ja painetut tiedotusvälineet sekä verkossa ja verkon ulkopuolella tapahtuva mainonta, ottaen huomioon uusien teknologian ja markkinoiden kehitys, asiaa koskeva tieteellinen tutkimus ja parhaat käytännöt sekä direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan edellytykset täyttävien mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten erityistarpeet.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 29 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

13 artikla

Poliittisten verkkomainosten eurooppalainen rekisteri

1. Komissio perustaa poliittisten verkkomainosten eurooppalaisen rekisterin, jäljempänä 'eurooppalainen rekisteri', joka on kaikkien unionissa julkaistujen tai unionin kansalaisille tai unionin asukkaille suunnattujen poliittisten verkkomainosten julkinen rekisteri, ja huolehtii sen hallinnoinnista joko suoraan tai antamalla tämän vastuun hallintoviranomaiselle. Kyseisessä rekisterissä on oltava

- a) toiminto, joka mahdollistaa yleisen pääsyn poliittisiin verkkomainoksiin ja 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin poliittisen mainonnan julkaisijoiden antamiin tietoihin kunkin poliittisen verkkomainoksen osalta sen ensimmäisestä julkaisemisesta alkaen; tietojen on oltava saatavilla koneellisesti luettavassa muodossa, niistä on voitava tehdä hakuja useamman kriteerin perusteella ja niiden on oltava julkisesti saatavilla keskitetyn portaalin kautta;
- b) säilytyspalvelu, jolla varmistetaan poliittisen verkkomainonnan ja 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen sen yhteydessä julkaistujen tietojen saatavuus koko sen ajan, jona poliittinen mainos on esillä ja seitsemän vuoden ajan sen jälkeen, kun poliittinen mainos viimeksi oli esillä; kyseisessä säilytyspalvelussa ja säilytettävien tietojen saatavuudessa on noudatettava poliittisen mainoksen ja siinä julkaistujen tietojen poistamista koskevia oikeudellisia vaatimuksia rajoittamatta niiden soveltamista; kyseinen säilytyspalvelu on maksuton poliittisen verkkomainonnan julkaisijoille, jotka toimittavat poliittisen verkkomainoksen eurooppalaiseen rekisteriin.

2. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden, jotka ovat erittäin suuria verkkoalustoja ja erittäin suuria verkossa toimivia hakukoneita, on varmistettava, että kukin poliittinen mainos ja tämän asetuksen 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot asetetaan saataville asetuksen (EU) 2022/2065 39 artiklassa tarkoitettussa rekisterissä. Lisäksi kyseisten poliittisen mainonnan julkaisijoiden on mahdollistettava pääsy kyseisiin tietoihin eurooppalaisen rekisterin kautta julkaisuhetkestä alkaen koko sen ajan, jona ne pitävät poliittisen mainoksen esillä, ja seitsemän vuoden ajan sen jälkeen, kun poliittinen mainos on ollut viimeksi esillä niiden verkkorajapinnoilla.

3. Jos poliittisen mainonnan julkaisijat poistavat tietyn poliittisen mainoksen tai estävät pääsyn siihen sillä perusteella, että se on väitetyesti laitton tai yhteensopimaton niiden ehtojen kanssa, poliittisten mainonnan julkaisijoiden on edelleenkin annettava pääsy tämän asetuksen 12 artiklan 1 kohdassa vaadittuihin tietoihin tämän asetuksen 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun ajanjakson ajan. Tämä vaatimus ei rajoita asetuksen (EU) 2022/2065 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa, 17 artiklan 3 kohdan a–e alakohdassa ja 39 artiklan 3 kohdassa säädettyjen vaatimusten soveltamista.

4. Muiden kuin tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen poliittisen mainonnan julkaisijoiden, jotka julkaisevat poliittisia mainoksia verkkopalvelun kautta, on asetettava jokainen tällainen poliittinen mainos ja 12 artiklan 1 kohdan nojalla vaaditut tiedot saataville eurooppalaisessa rekisterissä viimeistään 72 tunnin kuluttua poliittisen mainoksen ensimmäisestä julkaisemisesta.

5. Komissio tai tapauksen mukaan 1 kohdassa tarkoitettu hallintoviranomainen ei ole vastuussa poliittisen mainonnan ja sen yhteydessä julkaistujen tietojen täydellisyydestä ja paikkansapitävyydestä tai siitä, onko se asiaa koskevan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön ja muiden sovellettavien sitovien sääntöjen mukainen.

6. Komissio antaa viimeistään 10 päivänä huhtikuuta 2026 29 artiklan mukaisesti täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan yksityiskohtaiset järjestelyt yhteisen tietorakenteen, poliittisten mainosten sisällyttämistä eurooppalaiseen rekisteriin ja verkossa toimivien hakukoneiden suorittamaa poliittisen mainonnan indeksointia helpottavien vakioitujen metatietojen, vakioitujen todentamisen ja yhteisen sovellusrajapinnan tarjoamiseksi, jotta tämän asetuksen nojalla verkossa julkaistut tiedot voidaan koota yhteen, niin että niihin voi tutustua keskitetyn portaalin kautta.

Näitä täytäntöönpanosäädöksiä hyväksyessään komissio ottaa huomioon teknologian, markkinoiden ja tieteen kehityksen ja pyrkii

- a) mahdollistamaan, että 1, 2 ja 3 kohdissa tarkoitetut tiedot ovat julkisesti saatavilla eurooppalaisen rekisterin kautta;
- b) mahdollistamaan, että verkossa olevat avoimuusilmoitukset ovat helposti julkisesti saatavilla, käyttämällä yhteistä sovellusrajapintaa, joka mahdollistaa ilmoituksiin tutustumisen ja hakujen tekemisen asiaankuuluvissa tietokannoissa;
- c) tukemaan kolmansien osapuolten ja yleisön mahdollisuutta tutustua avoimuusilmoituksiin, myös mahdollistamalla verkossa olevien avoimuusilmoitusten analysoinnin ja niiden esittämisen käyttäjäystävällisen keskitetyn portaalin ja hakupalvelujen avulla.

14 artikla

Poliittisen mainonnan palveluja koskeva määräaikaisraportointi

1. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden on liitettävä direktiivin 2013/34/EU 19 artiklassa tarkoitettuihin toimintaker-tomuksiin kampanjakohtaisesti koostetut tiedot, jotka koskevat rahamääriä tai muita sellaisia etuja, jotka on saatu osittaisena tai kokonaisena vastineena tarjotuista palveluista, mukaan lukien kohdentamistekniikoiden ja mainosten näyttämistekniikoiden käyttö.

Poliittisen mainonnan julkaisijoiden on asetettava ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tiedot poliittisten toimijoiden tilintarkastuksesta tai valvonnasta vastaavien toimivaltaisten viranomaisten saataville, jos tällaisia viranomaisia on perustettu kansallisen lainsäädännön nojalla.

2. Tämän artiklan 1 kohtaa ei sovelleta mikro-yrityksiin ja pieniin ja keskiuuriin yrityksiin, jotka täyttävät direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan edellytykset.

15 artikla

Mahdollisesti tämän asetuksen vastaisista poliittisista mainoksista ilmoittaminen

1. Poliittisen mainonnan julkaisijoilla on oltava käytössään tarvittavat mekanismit, joilla luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt voivat ilmoittaa niille, jos jokin niiden julkaisema poliittinen mainos ei ole tämän asetuksen mukainen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen mekanismien on oltava maksuttomia, käyttäjäystävällisiä ja helposti saatavilla, myös avoimuusilmoituksen kautta. Näiden mekanismien on mahdollistettava ilmoitusten tekeminen sähköisesti, jos se on teknisesti mahdollista.

3. Näiden mekanismien on helpotettava täsmällisten ja perusteltujen ilmoitusten tekemistä poliittisen mainonnan julkaisijoille, jotta nämä voivat havaita, jos kyseiset poliittiset mainokset eivät ole tämän asetuksen mukaisia. Tätä varten poliittisen mainonnan julkaisijoiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla mahdollistetaan kaikki seuraavat seikat sisältävien ilmoitusten tekeminen ja helpotetaan sitä:

- a) perusteltu selvitys syistä, joiden perusteella ilmoituksen tekevä luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö väittää, että kyseinen poliittinen mainos ei ole tämän asetuksen mukainen;
- b) tiedot, joiden avulla poliittinen mainos voidaan yksilöidä;
- c) ilmoituksen tehneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nimi ja sähköpostiosoite.

4. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden on lähetettävä ilman aiheetonta viivytystä vahvistus 1 kohdan nojalla vastaanotetun ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoituksen jättäneelle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle.

5. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden, jotka ovat erittäin suuria verkkoalustoja ja erittäin suuria verkossa toimivia hakukoneita, on ilman aiheetonta viivytystä

- a) tutkittava ja käsiteltävä 1 kohdan nojalla vastaanotetut ilmoitukset huolellisesti, ei-mielivaltaisesti ja objektiivisesti;
- b) ilmoitettava 1 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusten tehneelle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle sen johdosta toteutetuista toimista.

6. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden, jotka eivät ole erittäin suuria verkkoalustoja ja erittäin suuria verkossa toimivia hakukoneita, on ilman aiheetonta viivytystä

- a) tehtävä parhaansa tutkiakseen ja käsitelläkseen 1 kohdan nojalla vastaanotetut ilmoitukset huolellisesti, ei-mielivaltaisesti ja objektiivisesti;
- b) ilmoitettava ainakin pyynnöstä tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusten tehneelle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle sen johdosta toteutetuista toimista; poliittisen mainonnan julkaisijoiden, jotka ovat direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1 kohdan edellytykset täyttäviä mikroyrityksiä, on pyrittävä parhaansa mukaan varmistamaan tämän kohdan noudattaminen.

7. Vaaleja tai kansanäänestystä edeltävän viimeisen kuukauden aikana poliittisen mainonnan julkaisijoiden on käsiteltävä kaikki kyseisiin vaaleihin tai kansanäänestykseen liittyvästä poliittisesta mainoksesta vastaanottamansa ilmoitukset 48 tunnin kuluessa edellyttäen, että ilmoitus voidaan käsitellä kokonaisuudessaan siihen sisältyvien tietojen perusteella. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden, jotka ovat direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan edellytykset täyttäviä mikroyrityksiä tai pieniä ja keskiuuria yrityksiä on tehtävä parhaansa käsitelläkseen kaikki kyseisiin vaaleihin tai kansanäänestykseen liittyvästä poliittisesta mainoksesta vastaanottamansa ilmoitukset ilman aiheetonta viivytystä.

8. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden on annettava selkeää ja käyttäjäystävällistä tietoa muutoksenhakumahdollisuuksista ilmoituksen kohteena olevan poliittisen mainoksen osalta ja tarvittaessa automatisoitujen keinojen käytöstä ilmoitusten käsittelyssä.

9. Poliittisen mainonnan julkaisijoiden on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava asianomaisille rahoittajille tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajille toimenpiteistä, joita ne toteuttavat tämän artiklan nojalla tehtyjen ilmoitusten johdosta ja jotka vaikuttavat asianomaisen poliittisen mainoksen saatavuuteen tai esittämiseen.

10. Poliittisen mainonnan julkaisijat voivat vastata samaa mainosta tai mainoskampanjaa koskeviin 1 kohdan nojalla tehtyihin toistuviin ilmoituksiin yhteisesti, myös käyttämällä automatisoituja välineitä tai viittaamalla verkkosivustollaan asianomaisiin ilmoituksiin.

11. Komissio voi 22 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua kansallisten yhteyspisteiden verkostoa kuultuaan antaa ohjeita poliittisen mainonnan julkaisijoiden avustamiseksi tämän artiklan soveltamisessa.

16 artikla

Tietojen toimittaminen kansallisille toimivaltaisille viranomaisille

1. Tämän asetuksen 9, 11, 12 ja 14 artiklan noudattamisen tarkistamiseksi kansallisilla toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on valtuudet pyytää, että poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat toimittavat niille kaikki tarvittavat tiedot. Toimitettujen tietojen on oltava täydellisiä, paikkansapitäviä ja luotettavia, ja ne on annettava selkeässä, johdonmukaisessa, kootussa ja ymmärrettävässä muodossa. Tiedot on toimitettava vakioidussa ja koneellisesti luettavassa muodossa, jos se on teknisesti mahdollista.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun pyynnön on sisällettävä seuraavat:

- a) ilmoitus syistä, jotka selittävät tavoitteen, jota varten tiedot pyydetään, paitsi silloin, kun pyynnön syynä on tarkoitus estää, havaita ja tutkia rikoksia tai vakavia hallinnollisia rikkomuksia tai nostaa niistä syyte ja kun pyynnön syiden paljastuminen vaarantaisi kyseisen tavoitteen saavuttamisen;
- b) tiedot asianomaisen poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan ja poliittisen mainonnan palvelun rahoittajan käytettävissä olevista muutoksenhakukeinoista.

3. Vastaanotettuaan tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun pyynnön poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on kahden työpäivän kuluessa ilmoitettava vastaanottaneensa asianomaisen pyynnön ja kerrottava kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle pyyntöön vastaamiseksi suoritettavat toimet. Asianomaisen poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan on toimitettava pyydetty tiedot kahdeksan työpäivän kuluessa. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien, jotka ovat direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan edellytykset täyttäviä mikroyrityksiä tai pieniä ja keskisuuria yrityksiä, on kuitenkin toteuttava kohtuullisia toimenpiteitä toimittaakseen pyydetty tiedot 12 työpäivän kuluessa ja sen jälkeen ilman aiheutonta viivytystä.

4. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 3 kohdassa säädetään, vaaleja tai kansanäänestystä edeltävän viimeisen kuukauden aikana poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on toimitettava hallussaan olevat pyydetty tiedot ilman aiheutonta viivytystä ja viimeistään 48 tunnin kuluttua. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien, jotka ovat direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1 ja 2 kohdan edellytykset täyttäviä mikroyrityksiä tai pienyrityksiä, on kuitenkin toimitettava hallussaan olevat pyydetty tiedot ilman aiheutonta viivytystä ja, mikäli mahdollista, ennen vaalien tai kansanäänestyksen ajankohtaa.

5. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on nimettävä yhteystaho yhteydenpitoon toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat, jotka ovat direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan edellytykset täyttäviä mikroyrityksiä tai pieniä ja keskisuuria yrityksiä, voivat nimetä yhteystahoksi yrityksen ulkopuolisen luonnollisen henkilön.

17 artikla

Tietojen toimittaminen muille asiasta kiinnostuneille tahoille

1. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on asiasta kiinnostuneiden tahojen pyynnöstä toimitettava kyseisille tahoille viipymättä ja maksutta ja, jos se on teknisesti mahdollista, koneellisesti luettavassa muodossa tiedot, jotka kyseisillä poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajilla on 9, 11 ja 12 artiklan nojalla oltava.

2. Tietojen toimittamista 1 kohdan nojalla pyytävien asiasta kiinnostuneiden tahojen on oltava riippumattomia kaupallisista intresseistä ja kuuluttava johonkin seuraavista ryhmistä:

- a) asetuksen (EU) 2022/2065 40 artiklan 8 kohdassa tarkoitettut hyväksytyt tutkijat;
- b) sellaisten kansallisen lainsäädännön tai unionin oikeuden mukaisesti sallittujen kansalaisjärjestöjen jäsenet, joiden sääntömääräisinä tavoitteina on suojella ja edistää yleistä etua;
- c) poliittiset toimijat;
- d) jäsenvaltioissa tunnustetut kansalliset tai kansainväliset vaalitarkkailijat; tai
- e) toimittajat.

3. Vastaanotettuaan asiasta kiinnostuneen tahon pyynnön poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan on parhaansa mukaan pyrittävä toimittamaan pyydetty tiedot tai 5 kohdan mukainen perusteltu vastauksensa mahdollisimman pian ja viimeistään yhden kuukauden kuluessa.

4. Edellä olevan 1 kohdan nojalla toimitettavia tietoja valmistellessaan poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaja voi koota yhteen asianomaiset rahamäärät tai esittää vaihteluväli niiltä osin kuin sen oikeutettujen kaupallisten intressien suojelemiseksi on tarpeen.

5. Kun 1 kohdan nojalla esitetyt pyynnöt ovat ilmeisen epäselviä, kohtuuttomia tai koskevat tietoja, jotka eivät ole poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan hallussa, kyseinen palveluntarjoaja voi kieltäytyä antamasta pyydettyjä tietoja. Tällaisissa tapauksissa poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan on lähetettävä asiasta kiinnostuneelle taholle perusteltu vastaus ja tietoja muutoksenhakumahdollisuuksista, myös direktiivin (EU) 2020/1828 mukaisista muutoksenhakumahdollisuuksista.

6. Jos 1 kohdan nojalla esitettyjen pyyntöjen käsittely aiheuttaa huomauttavia kustannuksia, poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaja voi periä kohtuullisen ja oikeasuhteisen maksun, joka ei missään tapauksessa saa olla suurempi kuin pyydettyjen tietojen toimittamisesta aiheutuneet hallinnolliset kustannukset.

7. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on osoitettava, että pyyntö on ilmeisen epäselvä, kohtuuton tai koskee tietoja, jotka eivät ole niiden hallussa, tai että pyynnöt aiheuttavat huomattavia käsittelykustannuksia.

III LUKU

POLIITTISEN VERKKOMAINONNAN KOHDENTAMINEN JA NÄYTTÄMINEN

18 artikla

Kohdentamistekniikoihin ja mainonnan näyttämistekniikoihin poliittisen verkkomainonnan yhteydessä liittyvät erityisvaatimukset

1. Kohdentamistekniikat ja mainonnan näyttämistekniikat, joihin liittyy henkilötietojen käsittelyä, ovat poliittisen verkkomainonnan yhteydessä sallittuja vain, kun seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) rekisterinpitäjä on kerännyt henkilötiedot rekisteröidyltä;
- b) rekisteröity on antanut asetuksissa (EU) 2016/679 ja (EU) 2018/1725 tarkoitettun nimenomaisen suostumuksen henkilötietojen käsittelyyn erikseen poliittista mainontaa varten; ja
- c) näihin tekniikoihin ei liity asetuksen (EU) 2016/679 4 artiklan 4 alakohdassa ja asetuksen (EU) 2018/1725 3 artiklan 5 alakohdassa määriteltyä profilointia, jossa käytetään asetuksen (EU) 2016/679 9 artiklan 1 kohdassa ja asetuksen (EU) 2018/1725 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja erityisiä henkilötietoryhmiä.

2. Poliittisen mainonnan yhteydessä kohdentamistekniikat tai mainonnan näyttämistekniikat, joihin liittyy sellaisen rekisteröidyn henkilötietojen käsittelyä, jonka rekisterinpitäjä tietää kohtuullisen varmasti olevan vähintään yhden vuoden alle kansallisissa säännöissä vahvistetun äänestysikä, ovat kiellettyjä. Tässä kohdassa säädettyjen veloitteiden noudattaminen ei velvoita rekisterinpitäjää käsittelemään muita henkilötietoja sen arvioimiseksi, onko palvelun käyttäjä yhden vuoden alle äänestysikä.

3. Tätä artiklaa ei sovelleta poliittisen puolueen, säätiön, yhdistyksen tai muun voittoa tavoittelemattoman elimen viestintään, niiden jäseniin tai entisiin jäseniin eikä niiden poliittiseen toimintaan liittyvään viestintään, kuten uutiskirjeisiin, kun kyseinen viestintä perustuu yksinomaan tilaustietoihin ja rajoittuu sen vuoksi tiukasti niiden jäseniin, entisiin jäseniin tai tilaajiin ja perustuu heidän toimittamiinsa henkilötietoihin ja kun siihen ei liity henkilötietojen käsittelyä vastaanottajien ja heidän saamiensa viestien kohdentamiseksi tai muulla tavoin valikoimiseksi.

4. Jotta voidaan panna täytäntöön asetusten (EU) 2016/679 ja (EU) 2018/1725 vaatimukset nimenomaisen suostumuksen antamisesta sekä sen peruuttamisesta sen jälkeen, kun se on annettu, rekisterinpitäjien on varmistettava, että

- a) rekisteröityä ei pyydetä antamaan suostumustaan, jos hän on jo ilmoittanut automaattisin keinoin, että hän ei anna suostumustaan tietojen käsittelyyn poliittista mainontaa varten, paitsi jos pyyntö on perusteltu olosuhteiden olennaisen muutoksen vuoksi;
- b) rekisteröidylle, joka ei anna suostumustaan, tarjotaan vastaava vaihtoehto käyttää verkkopalvelua ilman poliittista mainontaa.

19 artikla

Kohdentamistekniikoihin ja mainosten näyttämistekniikoihin poliittisen verkkomainonnan yhteydessä liittyvät täydentävät avoimuusvaatimukset

1. Kun poliittisen verkkomainonnan yhteydessä käytetään kohdentamistekniikoita tai mainosten näyttämistekniikoita, joihin liittyy henkilötietojen käsittelyä, rekisterinpitäjien on tässä asetuksessa säädettyjen muiden vaatimusten ja asetuksissa (EU) 2016/679 ja (EU) 2018/1725 säädettyjen vaatimusten lisäksi noudatettava seuraavia vaatimuksia:

- a) hyväksyttävä, pantava täytäntöön ja asettava julkisesti saataville sisäiset toimintaperiaatteet, joissa kuvataan selvästi ja selkeää kieltä käyttäen, kuinka tällaisia tekniikoita käytetään, ja pidettävä voimassa tällaiset toimintaperiaatteet seitsemän vuoden ajan kyseisten tekniikoiden viimeisestä käyttökerrasta;
- b) pidettävä kirjaa tällaisten tekniikoiden käytöstä ja niissä käytetyistä mekanismeista ja parametreista;
- c) annettava sitä koskevan maininnan, että mainos on poliittinen, yhteydessä lisätietoja, joiden perusteella yksityishenkilö, jota asia koskee, pystyy ymmärtämään käytettyjen tekniikoiden logiikan ja keskeiset parametrit, mukaan lukien se, onko poliittisen mainoksen kohdentamiseen tai näyttämiseen käytetty tekoälyjärjestelmää ja muita analytiikkatekniikoita, seuraavat seikat mukaan luettuina:
 - i) mainonnan kohteena olevat tietyt vastaanottajaryhmät, mukaan lukien parametrit, joita käytetään mainonnan vastaanottajien määrittämiseen;
 - ii) kohdentamistekniikoissa tai mainosten näyttämistekniikoissa käytetyt henkilötietoryhmät;
 - iii) kohdentamisen tavoitteet, mekanismit ja logiikka, mukaan lukien sisällyttämis- ja poissulkemisparametrit, sekä syyt näiden parametrien valintaan;
 - iv) tarkoituksenmukaiset tiedot tekoälyjärjestelmien käytöstä poliittisen mainonnan kohdentamisessa tai näyttämässä;
 - v) poliittisen mainoksen levityksen ajanjakso ja niiden yksityishenkilöiden määrä, joille poliittista mainosta levitetään;
 - vi) linkki a alakohdassa tarkoitettuihin toimintaperiaatteisiin tai selkeä maininta siitä, mistä ne ovat helposti saatavissa;

- d) laadittava kohdentamistekniikoiden tai mainosten näyttämistekniikoiden käytöstä perusoikeuksille ja -vapauksille aiheutuvista riskeistä vuotuinen sisäinen arviointi, jonka tulokset on asetettava julkisesti saataville;
- e) esitettävä yhdessä poliittisen mainoksen kanssa, ellei se sisälly tämän asetuksen 12 artiklan 1 kohdan nojalla edellytettyyn avoimuusilmoitukseen, viittaus tehokkaihin keinoihin, joilla tuetaan yksityishenkilöitä tapauksen mukaan asetuksen (EU) 2016/679 tai asetuksen (EU) 2018/1725 mukaisten oikeuksiensa käyttämisessä, erityisesti yksityishenkilöiden oikeutta tapauksen mukaan muuttaa henkilötietoja tai peruuttaa suostumus koskeva viittaus, jonka on sisällettävä linkki rajapintaan, joka mahdollistaa tällaisten oikeuksien käytön.
2. Jos rekisterinpitäjä on eri taho kuin poliittisen mainonnan julkaisija, rekisterinpitäjän on varmistettava, että 1 kohdan c ja e alakohdassa tarkoitettut tiedot välitetään poliittisen mainonnan julkaisijalle, jotta se voi täyttää tämän asetuksen mukaiset velvoitteensa. Tiedot on välitettävä oikea-aikaisesti ja paikkansapitävinä parhaiden käytäntöjen ja toimialan normien mukaisesti ja, jos se on teknisesti mahdollista, vakioidun automaattisen prosessin avulla.
3. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien on tarvittaessa toimitettava rekisterinpitäjille 1 ja 2 kohdan noudattamiseksi tarvittavat tiedot.
4. Edellä olevan 1 kohdan c ja e alakohdan sekä 2 ja 3 kohdan mukaisesti toimitettavat tiedot on esitettävä helposti saatavilla olevassa ja, jos se on teknisesti mahdollista, koneellisesti luettavassa muodossa, selvästi näkyvällä ja käyttäjäystävällisellä tavalla, johon sisältyy selkeän kielen käyttö.
5. Siirretään komissiolle valta antaa 28 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan tätä asetusta lisäämällä alakohtia tämän artiklan 1 kohdan alakohtien luetteloon teknologian kehityksen, markkinakäytäntöjen, asiaa koskevan tieteellisen tutkimuksen sekä toimivaltaisten viranomaisten valvonnan ja toimivaltaisten elinten antaman asiaa koskevan ohjeistuksen kehityksen valossa.

20 artikla

Poliittisten verkkomainosten kohdentamista tai näyttämistä koskevien tietojen toimittaminen muille asiasta kiinnostuneille tahoille

Rekisterinpitäjien on toteutettava tarvittavat toimenpiteet toimittaakseen 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille asiasta kiinnostuneille tahoille näiden pyynnöstä ja maksutta 19 artiklassa tarkoitettut tiedot.

IV LUKU

VALVONTA JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

21 artikla

Laillinen edustaja

1. Palveluntarjoajan, joka tarjoaa poliittisen mainonnan palveluja unionissa, mutta jolla ei ole unionissa toimipaikkaa, on nimettävä kirjallisesti lailliseksi edustajakseen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö jossakin niistä jäsenvaltioista, joissa kyseinen palveluntarjoaja tarjoaa palvelujaan.

Nimetyt laillisen edustajan on rekisteröidyttävä 4 kohdassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisen rekisteriin jäsenvaltiossa, jossa hän asuu tai johon se on sijoittautunut. Tätä varten palveluntarjoajien on ilmoitettava laillisen edustajansa nimi, postiosoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero kyseiselle toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimitettujen tietojen on oltava paikkansapitäviä ja koneellisesti luettavassa muodossa ja ne on pidettävä ajan tasalla.

2. Laillinen edustaja on vastuussa sen varmistamisesta, että tämän asetuksen mukaisia velvoitteita noudatetaan, ja se voi joutua vastuuseen tämän asetuksen mukaisten velvoitteiden noudattamatta jättämisestä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta palveluntarjoajan vastuuta ja mahdollisia oikeustoimia, joihin voidaan ryhtyä palveluntarjoajaa vastaan. Laillinen edustaja toimii kyseisen palveluntarjoajan yhteystahona kaikessa tämän asetuksen mukaisessa viestinnässä. Kaikki lailliselle edustajalle osoitettu viestintä katsotaan viestinnäksi edustetulle palveluntarjoajalle.
3. Palveluntarjoajien on annettava lailliselle edustajalleen tarvittavat valtuudet ja riittävät resurssit, jotta varmistetaan tehokas ja oikea-aikainen yhteistyö kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja tarvittaessa komission kanssa ja niiden päätösten noudattaminen.
4. Jäsenvaltioiden on nimettävä yksi kansallinen toimivaltainen viranomainen, joka vastaa julkisesti saatavilla olevista ja koneellisesti luettavista sähköisistä rekistereistä kaikista laillisista edustajista, jotka on rekisteröity niiden alueella tämän asetuksen mukaisesti. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että tällaiset tiedot ovat helposti saatavilla ja täydellisiä ja että niitä päivitetään säännöllisesti. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle linkit asiaankuuluville verkkosivustoille.
5. Komissio perustaa julkisesti saatavilla olevan portaalin, joka on linkitetty jäsenvaltioiden 4 kohdan nojalla tarjoomiin verkkosivustoihin, ja pitää sitä yllä.

22 artikla

Toimivaltaiset viranomaiset ja yhteyspisteet

1. Asetuksen (EU) 2016/679 51 artiklassa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla tai asetuksen (EU) 2018/1725 52 artiklassa tarkoitettulla Euroopan tietosuojavaltuutetulla on toimivalta valvoa tämän asetuksen 18 ja 19 artiklan soveltamista omalla toimialallaan. Asetuksen (EU) 2016/679 58 artiklaa ja asetuksen (EU) 2018/1725 58 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin. Asetuksen (EU) 2016/679 VII lukua sovelletaan tämän asetuksen 18 ja 19 artiklan soveltamisalaan kuuluviin toimiin.
2. Asetuksen (EU) 2016/679 68 artiklassa tarkoitettu Euroopan tietosuojaneuvosto laatii omasta aloitteestaan tai komission pyynnöstä ohjeita asetuksessa (EU) 2016/679 tarkoitettujen valvontaviranomaisten avustamiseksi tämän asetuksen vaatimusten noudattamisen arvioinnissa.
3. Jäsenvaltioiden on nimettävä toimivaltaiset viranomaiset valvomaan, että asetuksessa (EU) 2022/2065 tarkoitettujen välityspalvelujen tarjoajat noudattavat tarvittaessa tämän asetuksen 7–17 ja 21 artiklassa säädettyjä velvoitteita. Asetuksen (EU) 2022/2065 nojalla nimetyt toimivaltaiset viranomaiset voivat olla myös jokin niistä toimivaltaisista viranomaisista, jotka on nimetty valvomaan, että verkossa toimivat välittäjät noudattavat tämän asetuksen 7–17 ja 21 artiklassa säädettyjä velvoitteita. Asetuksen (EU) 2022/2065 49 artiklassa tarkoitettu digitaalisten palvelujen koordinaattori on vastuussa koordinoinnin varmistamisesta kansallisella tasolla asetuksessa (EU) 2022/2065 määriteltyjen välityspalvelujen tarjoajien osalta. Asetuksen (EU) 2022/2065 49 artiklaa, 58 artiklan 1–4 kohtaa ja 60 artiklan 1 kohtaa sovelletaan tämän asetuksen soveltamiseen liittyviin kysymyksiin välityspalvelujen tarjoajien osalta. Asetuksen (EU) 2022/2065 51 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin tämän kohdan nojalla nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten valtuuksiin.
4. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen, joka on vastuussa muiden kuin tämän artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tämän asetuksen näkökohtien soveltamisesta ja täytäntöönpanosta. Nämä toimivaltaiset viranomaiset voivat olla eri kuin tämän artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen viranomaisten ja ne voivat samat kuin direktiivin 2010/13/EU 30 artiklassa tarkoitettujen viranomaisten. Kunkin tämän kohdan nojalla nimetyn toimivaltaisen viranomaisen on oltava rakenteellisesti riippumaton sekä toimialasta että kaikesta ulkoisesta vaikuttamisesta tai poliittisesta painostuksesta. Sen on toimittava kaikilta osin riippumattomasti, suoritettava valvonta tuloksellisella tavalla ja toteutettava tämän asetuksen valvonnan, noudattamisen ja täytäntöönpanon varmistamiseksi tarvittavat oikeasuhteiset toimenpiteet.

5. Edellä 4 kohdassa tarkoitetuilla toimivaltaisilla viranomaisilla on tähän asetukseen liittyviä tehtäviä hoitaessaan valta
- a) pyytää saada tutustua dataan, asiakirjoihin tai tarvittaviin tietoihin, erityisesti rahoittajalta tai asianomaisilta poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajilta saataviin dataan, asiakirjoihin tai tarvittaviin tietoihin, joita toimivaltaisten viranomaisten on käytettävä ainoastaan seurataksaan ja arvioidakseen tämän asetuksen noudattamista, henkilötietojen ja luottamuksellisten tietojen suojaa koskevan asiaankuuluvan lainsäädännön mukaisesti;
 - b) antaa poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajille osoitettuja varoituksia tämän asetuksen mukaisten veloitteiden noudattamatta jättämisestä;
 - c) määrätä lopettamaan rikkomisen ja vaatia rahoittajia tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajia toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet tämän asetuksen noudattamiseksi;
 - d) määrätä tai pyytää oikeusviranomaisia määräämään sakkoja tai taloudellisia seuraamuksia tai muita taloudellisia toimenpiteitä tapauksen mukaan;
 - e) tarvittaessa määrätä tai pyytää jäsenvaltionsa oikeusviranomaisia määräämään uhkasakko;
 - f) tarvittaessa määrätä tai pyytää jäsenvaltionsa oikeusviranomaisia määräämään rikkomiseen nähden oikeasuhteisia ja rikkomisen tosiasiallisen lopettamisen kannalta välttämättömiä korjaavia toimenpiteitä;
 - g) antaa julkinen lausunto, joissa yksilöidään yksi tai useampi oikeushenkilö ja luonnollinen henkilö, joka on vastuussa tässä asetuksessa säädetyn veloitteen rikkomisesta, sekä rikkomisen luonne;
 - h) tehdä tai pyytää oikeusviranomaisia antamaan määräys tai lupa tehdä tarkastuksia tiloissa, joita poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat käyttävät elinkeino- tai ammattitoimintaansa liittyviin tarkoituksiin, tai pyytää muita viranomaisia tekemään niin jäljennösten tai tietojen tutkimiseksi, takavarikoimiseksi, ottamiseksi tai saamiseksi missä tahansa muodossa tallennusvälineestä riippumatta.
6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla on kaikki tarvittavat keinot tämän asetuksen mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi, mukaan lukien riittävät tekniset, taloudelliset ja henkilöresurssit, jotta ne voivat valvoa asianmukaisesti, että rahoittajat ja poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat noudattavat tätä asetusta tämän asetuksen mukaisen toimivaltansa puitteissa.
7. Jäsenvaltioiden on varmistettava kaikkien asianomaisten 1–4 kohdassa tarkoitettujen viranomaisten tehokas ja jäsenvaltioiden yhteistyö ja koordinointi kansallisella tasolla, jotta niiden tämän asetuksen mukaisten valvonta- ja täytäntöönpanotehtävien suorittamiseen ja toimivallan harjoittamiseen liittyvä tietojenvaihto olisi nopeaa ja turvallista, myös ilmoittamalla muille viranomaisille merkityksellisistä havaituista rikkomisista, jakamalla havaintoja ja asiantuntemusta ja pitämällä yhteyttä asiaankuuluvien sääntöjen soveltamisesta ja täytäntöönpanosta.
8. Jäsenvaltioiden 9 kohdan toisen alakohdan mukaisesti nimeämien kansallisten yhteyspisteiden on kokoonnettava säännöllisesti unionin tasolla kansallisten yhteyspisteiden verkostossa. Kansallisten yhteyspisteiden verkosto toimii foorumina kansallisten yhteyspisteiden ja komission väliselle säännölliselle tietojenvaihdolle ja parhaiden käytäntöjen vaihdolle sekä jäsenvaltioiden yhteistyölle tämän asetuksen kaikkien näkökohtien osalta. Kansallisten yhteyspisteiden verkoston on erityisesti helpotettava tämän asetuksen soveltamista ja täytäntöönpanoa koskevaa yhteistyötä unionin tasolla ja yhteistyössä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa helpotettava ohjeiden laatimista rahoittajien ja poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien tukemiseksi tämän asetuksen vaatimusten noudattamisessa. Kansallisten yhteyspisteiden verkoston on kokoonnettava vähintään kahdesti vuodessa ja tarvittaessa komission tai jäsenvaltion asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä. Sen on tehtävä tiivistä yhteistyötä Euroopan unionin vaaliyhteistyöverkoston, audiovisuaalisten mediapalvelujen eurooppalaisten sääntelyviranomaisten ryhmän ja muiden asiaankuuluvien verkostojen tai elinten kanssa, jotta tämän asetuksen valvontaan ja täytäntöönpanoon liittyvä tietojenvaihto olisi nopeaa ja turvallista. Komissio osallistuu kansallisten yhteyspisteiden verkoston kokouksiin ja antaa hallinnollista tukea.

9. Jos jäsenvaltio nimeää useamman kuin yhden toimivaltaisen viranomaisen, sen on varmistettava, että kunkin viranomaisen tehtävät määritellään selkeästi ja että ne tekevät tiivistä ja tuloksellista yhteistyötä tehtäviään suorittaessaan.

Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi toimivaltainen viranomainen kansalliseksi yhteyspisteeksi unionin tasolla kaikkia tämän asetuksen soveltamiseen liittyviä näkökohtia varten.

Kansallisten yhteyspisteiden on tuettava ja helpotettava tehokasta yhteistyötä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välillä sekä muiden jäsenvaltioiden kansallisten yhteyspisteiden kanssa. Jäsenvaltioiden on asetettava kansallisten yhteyspisteidensä yhteystiedot julkisesti saataville. Asianomaisten jäsenvaltioiden on tarvittaessa ilmoitettava kansallisten yhteyspisteiden verkostolle muiden toimivaltaisten viranomaisten nimet ja tehtävät.

23 artikla

Rajatyylittävä yhteistyö

1. Se, noudattavatko poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat ja rahoittajat tätä asetusta, kuuluu sen jäsenvaltion toimivaltaan, jossa palveluntarjoajan toimipaikka sijaitsee. Jos palveluntarjoaja on sijoittautunut useampaan kuin yhteen jäsenvaltioon, sen katsotaan kuuluvan sen jäsenvaltion lainkäyttövaltaan, jossa sen päätoimipaikka sijaitsee.
2. Kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä yhteistyötä ja avustettava toisiaan tarpeen mukaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta 22 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä tämän artiklan 1 kohdan soveltamista.
3. Toimivaltaisen viranomaisen on annettava toisen toimivaltaisen viranomaisen perustellun pyynnön saatuaan tälle toiselle toimivaltaiselle viranomaiselle apua ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kuukauden kuluttua pyynnön vastaanottamisesta, jotta 22 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut valvonta- tai täytäntöönpanotoimet voidaan toteuttaa tuloksellisesti, tehokkaasti ja johdonmukaisesti. Saatuaan perustellun tietopyynnön toisen jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta 22 artiklan 9 kohdassa tarkoitettujen kansallisten yhteyspisteiden kautta toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava pyydetty tiedot kyseiselle toimivaltaiselle viranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 14 päivän kuluttua pyynnön vastaanottamisesta. Määräaikaa voidaan pidentää yhteen kuukauteen tapauksissa, joissa tarvitaan lisätutkimuksia tai tietoja useilta toimivaltaisilta viranomaisilta.
4. Jos jäsenvaltion kansallisella toimivaltaisella viranomaisella on syytä epäillä, että tätä asetusta on rikottu sen alueella, sen on ilmoitettava siitä palveluntarjoajan päätoimipaikan toimivaltaiselle viranomaiselle ja tarvittaessa pyydettyä sitä arvioimaan asiaa ja toteuttamaan 7 kohdassa tarkoitetut tarvittavat tutkinta- ja täytäntöönpanotoimenpiteet.
5. Edellä olevan 4 kohdan nojalla tehdyn ilmoituksen on oltava toteen näytetty, asianmukaisesti perusteltu ja oikeasuhteinen, ja siinä on oltava vähintään
 - a) tiedot, joiden perusteella rahoittaja tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaja voidaan yksilöidä;
 - b) kuvaus asiaan liittyvistä tosiseikoista, tämän asetuksen asiaa koskevista säännöksistä ja syistä, joiden vuoksi ilmoituksen tehnyt toimivaltainen viranomainen epäilee tämän asetuksen rikkomista, mukaan lukien tarvittaessa kuvaus olosuhteista, jotka mahdollistavat 25 artiklan 4 kohdassa vahvistettujen kriteerien arvioinnin;
 - c) tieto siitä, mistä asianomainen poliittinen mainos tai sen jäljennös on saatavissa;
 - d) muita tietoja, joita ilmoituksen tehnyt toimivaltainen viranomainen pitää merkityksellisinä, tarvittaessa myös tämän omasta aloitteesta kerättyjä tietoja.

6. Jos päätoimipaikan toimivaltaisella viranomaisella ei ole riittävästi tietoja toimiakseen 4 kohdan nojalla vastaanotetun ilmoituksen perusteella, se voi pyytää lisätietoja ilmoituksen tehneeltä toimivaltaiselta viranomaiselta. Toimivaltaisen viranomaisen on tällaisen pyynnön vastaanotettuaan toimitettava pyydetty tiedot ilman aiheetonta viivytystä.

Jäljempänä 7 kohdassa säädetyn määräajan kulumisen keskeytetään siihen asti, että lisätiedot on toimitettu.

7. Päätoimipaikan toimivaltaisen viranomaisen on ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kuukauden kuluttua 4 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen tai tapauksen mukaan 6 kohdassa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta ilmoitettava ilmoituksen tehneelle toimivaltaiselle viranomaiselle ja kansallisten yhteyspisteiden verkostolle arvionsa epäilystä rikkomisesta ja annettava tietoja tutkinta- tai täytäntöönpanotoimenpiteistä, jotka on toteutettu tai aiotaan toteuttaa tämän asetuksen noudattamisen varmistamiseksi.

8. Jos väitetyn rikkomisen tutkinta koskee poliittisen mainonnan palvelujen tarjoamista yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, jossa poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajalla ei ole päätoimipaikkaa, päätoimipaikan toimivaltainen viranomainen voi käynnistää yhteisen tutkinnan, johon osallistuu yksi tai useampi näiden jäsenvaltioiden toimivaltainen viranomainen, ja johtaa sitä

- a) omasta aloitteestaan ja saatuaan suostumuksen yhdeltä tai useammalta toimivaltaiselta viranomaiselta, jolta se on pyytänyt sitä; tai
- b) toisen toimivaltaisen viranomaisen tai toisten toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä, joka perustuu kohtuulliseen epäilyyn siitä, että päätoimipaikan jäsenvaltioon sijoittautuneen poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan poliittisen mainonnan palveluissa on rikottu tätä asetusta tai vaikutettu merkittäväällä tavalla pyynnön esittävän yhden tai useamman toimivaltaisen viranomaisen alueella oleviin yksityishenkilöihin.

9. Edellä olevan 8 kohdan soveltamiseksi yhteisen tutkinnan aloittamista pyytävän toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava toiselle toimivaltaiselle viranomaiselle tai toisille toimivaltaisille viranomaisille 5 kohdassa tarkoitetut tiedot. Jos toimivaltainen viranomainen päättää olla osallistumatta yhteiseen tutkintaan, sen on toimitettava toiselle toimivaltaiselle viranomaiselle tai toisille toimivaltaisille viranomaisille tätä koskeva perusteltu selvitys.

10. Yhteistä tutkintaa suorittaessaan toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä yhteistyötä vilpittömässä mielessä ja käytettävä tutkintavaltuuksiaan, jotka ovat tarpeen väitetyn rikkomisen tutkimiseksi. Yhteistä tutkintaa suorittavien toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava toisilleen kaikista asiaankuuluvista täytäntöönpanotoimenpiteistä, jotka ne käynnistävät tai aikovat käynnistää.

24 artikla

Oikeus tehdä valitus

Toimivaltaisten viranomaisten on käsiteltävä asianmukaisesti kaikki tämän asetuksen mahdollisista rikkomisista saamansa ilmoitukset, ja pyynnöstä ilmoitettava ilmoituksen tehneelle henkilölle tai taholle sen johdosta toteutetuista toimituksista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muita hallinnollisia menettelyjä tai oikeussuojakeinoja. Vaaleja tai kansanäänestyksiä edeltävän viimeisen kuukauden aikana kyseisiin vaaleihin tai kansanäänestyksiin liittyvät ilmoitukset on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Toimivaltaisten viranomaisten on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava sellaiset valitukset, jotka kuuluvat toisen jäsenvaltion toisen toimivaltaisen viranomaisen toimivaltaan, kyseiselle toimivaltaiselle viranomaiselle.

25 artikla

Seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on vahvistettava rahoittajiin tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajiin sovellettavat säännöt, jotka koskevat 5–17 artiklan ja 20 ja 21 artiklan rikkomisesta määrättäviä seuraamuksia tai muita tarvittavia toimenpiteitä, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön oikea-aikaisesti.

Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on seuraamuksia koskevia sääntöjä vahvistaessaan otettava huomioon lehdistönvapautta ja sananvapautta muissa tiedotusvälineissä koskevat säännöt sekä toimittajan ammattia koskevat säännöt.

2. Määrättävän taloudellisen seuraamuksen enimmäismäärän on perustuttava seuraamusten kohteena olevan tahon taloudellisiin valmiuksiin, ja sen on oltava

- a) 6 prosenttia rahoittajan tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan vuosituloista tai vuotuisesta talousarviosta tapauksen mukaan ja sen mukaan, kumpi on suurempi, tai
- b) 6 prosenttia rahoittajan tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan edellisen tilikauden vuotuisesta maailmanlaajuisesta liikevaihdosta.

3. Jäsenvaltioiden on viimeistään 10 päivänä tammikuuta 2026 ilmoitettava komissiolle nämä säännöt ja toimenpiteet ja ilmoitettava sille viipymättä kaikista näitä sääntöjä ja toimenpiteitä koskevista myöhemmistä muutoksista.

4. Päätettäessä seuraamuksen tyyppistä ja tasosta kussakin yksittäistapauksessa on otettava asianmukaisesti huomioon muun muassa seuraavat:

- a) rikkomisen luonne, vakavuus, toistuvuus ja kesto;
- b) rikkomisen tahallisuus tai tuottamuksellisuus;
- c) mahdollisen vahingon lieventämiseksi toteutetut toimet;
- d) mahdolliset vastaavat aiemmat rikkomiset ja tapauksen olosuhteisiin sovellettavat mahdolliset muut raskauttavat tai lieventävät tekijät;
- e) toimivaltaisen viranomaisen kanssa tehdyn yhteistyön aste; ja
- f) tarvittaessa seuraamusten kohteena olevan tahon koko ja taloudelliset valmiudet.

5. Edellä olevien 5, 7, 11, 12, 13, 15, 16 ja 18 artiklan rikkomiset on katsottava erityisen vakaviksi, kun ne koskevat poliittista mainontaa, joka julkaistaan tai jota levitetään vaaleja tai kansanäänestystä edeltävänä viimeisenä kuukautena ja joka kohdistetaan sen jäsenvaltion kansalaisiin, jossa kyseiset vaalit tai kansanäänestys järjestetään. Jäsenvaltiot voivat myös määrätä uhkasakon pakottaakseen rahoittajat, poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajat ja poliittisen mainonnan julkaisijat lopettamaan tämän asetuksen vakava ja toistuva rikkomisen.

6. Tämän asetuksen 18 ja 19 artiklassa säädettyjen velvoitteiden rikkomisten osalta asetuksen (EU) 2016/679 51 artiklassa tarkoitettujen valvontaviranomaisten voivat toimivaltansa puitteissa määrätä sakkoja asetuksen (EU) 2016/679 83 artiklan mukaisesti ja saman asetuksen 83 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuun määrään saakka.

7. Tämän asetuksen 18 ja 19 artiklassa säädettyjen velvoitteiden rikkomisten osalta asetuksen (EU) 2018/1725 52 artiklassa tarkoitettu Euroopan tietosuojavaltuutettu voi toimivaltansa puitteissa määrätä sakkoja asetuksen (EU) 2018/1725 66 artiklan mukaisesti ja saman asetuksen 66 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun määrään saakka.

8. Jäsenvaltioiden on raportoitava vuosittain komissiolle tämän asetuksen säännösten täytäntöönpanemiseksi määrättyistä seuraamuksista, erityisesti sovellettujen seuraamusten tyyppistä sekä sakkojen ja taloudellisten seuraamusten määrästä. Komissio ottaa nämä tiedot huomioon laatiessaan 27 artiklassa edellytettyä kertomusta.

26 artikla

Vaalien ja kansanäänestysten päivämäärien julkaiseminen

1. Jäsenvaltioiden on julkaistava vaaliensa ja kansanäänestystensä ja tarvittaessa niiden kampanja-aikojen päivämäärät helposti saavutettavassa paikassa ja esitettävä samalla asianmukainen viittaus tähän asetukseen.
2. Komissio perustaa portaalin, jonka kautta jäsenvaltioiden on välittömästi ilmoituksen jälkeen annettava vaaliensa tai kansanäänestystensä ja tarvittaessa niiden kampanja-aikojen päivämäärät. Portaalin on oltava julkisesti saatavilla.

V LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

27 artikla

Arviointi ja uudelleentarkastelu

Komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen arvioinnista ja uudelleentarkastelusta kahden vuoden kuluessa kustakin Euroopan parlamentin vaalista. Tämä kertomus asetetaan julkisesti saataville ja siinä arvioidaan tarvetta muuttaa tätä asetusta erityisesti seuraavien seikkojen osalta:

- a) tämän asetuksen soveltamisala ja poliittisen mainonnan määritelmä 3 artiklan 2 alakohdassa;
- b) tämän asetuksen vaikuttavuus erityisten poliittisen mainonnan keinojen osalta;
- c) avoimuustoimenpiteiden ja erityisesti 7 ja 8 artiklassa säädettyjen mainonnan palvelun tai mainoksen poliittista luonnetta koskevan ilmoituksen ja poliittisen luonteen yksilöintimekanismien vaikuttavuus;
- d) niiden sääntöjen vaikuttavuus, joilla rajoitetaan henkilötietojen käsittelyä kohdentamistekniikoita ja mainonnan näyttämistekniikoita varten;
- e) valvonta- ja täytäntöönpanorakenteen vaikuttavuus ja jäsenvaltioiden määräämien seuraamusten tyyppi ja määrä;
- f) tämän asetuksen vaikutus media-alan toimijoihin, jotka ovat direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan edellytykset täyttäviä mikroyrityksiä tai pieniä ja keskisuuria yrityksiä;
- g) tämän asetuksen vaikuttavuus teknologian, tieteen ja muun kehityksen kannalta;
- h) tämän asetuksen ja 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen unionin säädösten välinen vuorovaikutus;
- i) eurooppalaisen rekisterin perustamisessa ja sen myöhemmässä toiminnassa saavutettu edistys.

28 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle 9 päivästä huhtikuuta 2024 neljän vuoden ajaksi 12 artiklan 6 kohdassa ja 19 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän neljän vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 12 artiklan 6 kohdassa ja 19 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevan 12 artiklan 6 kohdan tai 19 artiklan 5 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaä jatketaan kahdella kuukaudella.

29 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

30 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. Sitä sovelletaan 10 päivästä lokakuuta 2025. Tämän asetuksen soveltamisalalla 3 artiklaa ja 5 artiklan 1 kohtaa sovelletaan kuitenkin sen voimaantulopäivästä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 13 päivänä maaliskuuta 2024.

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies
R. METSOLA

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
H. LAHBIB